

Előfizetési árak: évente 840, félvégre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. — Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. — Bucarestben 50 bani felár. Hirdetések tartja szerint —7

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand 4. Telefon: 151 — Sürögnyom: Közlöny. Arad: —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. kiadása és rotáció nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

49-ik évfolyam, 82. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Péntek, 1934. április 13

A rémhírek terjesztői ellen harcot indít a nemzetvédelmi miniszterium

Parlament elé kerül a nemzeti munka védelméről szóló törvényjavaslat -- Opciót kap a Banca Nationala az aranyvásárlásra -- A bucaresti-i sajtó a cenzura ellen -- Új törvényjavaslatok

Titulescu fontos tárgyalásai Genfben és Párisban

Párisból jelentik: A Havas-iroda jelentése szerint, Titulescu külügyminiszter ma Genfből ideérkezett. Titulescu Genfben tegnap nagyfontosságú tárgyalásokat folytatott az ott időző államférfiakkal. Hosszasan tanácskozott a külügyminiszter Stein szovjetdelegátussal, Eden lord angol főpecsétőrrel és Masigli francia delegátussal, valamint Benes csehszlovák külügyminiszterrel is. Tervebe vette a külügyminiszter, hogy a mai napon még egyszer tanácskozik Benessel, valamint a jugoszláv delegátussal, a kisan-tant májusban. Bucarestben tartandó ülésének előkészítéséről.

A londoni Daily Telegraph jelenti, hogy Titulescu és Eden lord tanácskozása nagyjelentőségű volt, tekintettel arra, hogy a kisan-tant rövidesen minden valószínűség szerint szintén el fogja ismerni a szovjetet.

A Havas-iroda jelentése szerint Titulescu külügyminiszter tiszteletére Barthou külügyminiszter április 17-ikén, Lebrun köztársasági elnök pedig április 18-án ebédet ad. A külügyminiszter hivatalos látogatásainak befejezése után, csak két napig marad a francia fővárosban.

A hadügyminiszterium hivatalos jelentése a letartóztatásokról

A Rador jelentése Bucarestből: A hadügyminiszterium a következő hivatalos közleményt adta ki:

„Azokkal a riasztó és tendenciózus hírekkel szemben, amelyeket tovább is terjesztenek egyes tiszték letartóztatásával kapcsolatban, a nemzetvédelmi miniszterium az alábbiakban közli azoknak a névsorát, akiket április 7-ikén az ügyben letartóztattak:

Precup alezredes, Nicoara Vasille őrnagy, Plesariu Octavian, Mesarusu Stefan, Nicoara Nicolae kapitányok, Baciu Tiberiu, Grigor Marian, Neagoe Aurel, Dordea Nicolae főhadnagyok, Natase Constantin és Nica Ioan hadnagyok, akik néhány őrmesterrel együtt, teljesen izolált és szubverzív akciókat kezdeményeztek s ezért illetékes bíróságuk elé kerülnek.

A miniszterium súlyt helyez arra, hogy a közvéleményt ebben az ügyben teljesen felvilágosítsa, hogy elejét véve a rémhírek terjesztésének. A kormány intézkedett, hogy mindazokkal szemben, akik alarmhírekkel nyugtalanítják a lakosságot és az ország el-lenségeinek célját mozdítják elő, szigorú eljárás induljon meg, az idevonatkozó törvény értelmében.

Bucarestből jelentik: Ma délután 4 órakor a kormány tagjai tanácskozást tartottak Tatarescu miniszterelnök elnökletével, a hétfőn folytatódó parlamenti ülészek munkaprogramjával kapcsolatban.

Arról az értekezletről, amelyet az ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumban Teodoro

rescu miniszter elnökletével tartottak s amely a nemzeti munkavédelmi törvényjavaslatot tárgyalta meg, a bucaresti-i lapok a következőket írják:

A nemzeti munkavédelmi törvényjavaslat alapelve abban áll, hogy

ugy a közüzemeknél, mint a magánvállalatoknál alkalmazottak 80 százaléka román állampolgárokból kell, hogy álljon.

Ez az arányszám érvényesül úgy a vállalatok vezető hivatalnokainál, mint az alsóbbrendű alkalmazottak és munkások létszámánál. A törvényjavaslatot a most összeülő parlament elé terjesztik, a parlament megnyitásának első napján.

A parlament folytatólagos ülészeké elé, amely 16-ikán nyílik meg, egyébként a következő törvényjavaslatok kerülnek: A bányatörvény módosítása, a nemzeti munkavédelem, az autonóm intézetek felosztása, az államháztartás egyszerűsítése, a szakkamarák létszámának csökkentése, a bankforgalom szabályozása s egyes kisebb adóügyi javaslatok.

Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter egyébként kidolgozta a bányatörvény 88. sza-

kaszának módosítását, amely opciókat ad a Banca Nationalának az ország területén termelt arany megvásárlására.

Az „Argus” viszont arról ad hírt, hogy Teodorescu ipar- és kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy az új kontingentálási rendszer életbeléptetése előtt nem ad ki több behozatali engedélyt. Az új törvény az 1932. évi importot veszi figyelembe és azokkal az államokkal szemben, amelyekhez viszonyítva kereskedelmi mérlegünk aktív, az 1932 évi kontingens 70 százalékát engedélyezi erre az esztendőre, viszont azokkal szemben, amelyekhez viszonyítva Románia kereskedelmi mérlege passzív, az 1932-es behozatali kvóta 40 százalékát engedélyezi.

A fővárosi lapok hosszabb cikkekben foglalkoznak a cenzurával s annak megszüntetését kérik a kormánytól, már azért is, mert az államvédelmi törvényt megszávták, ami szigoruan gondoskodik az állam érdekeinek és az állam rendjének védelméről. Stelian-Popescu volt igazságügyi miniszter az „Universul”-ban, Pamfil Seicaru főszerkesztő pedig a „Curentul”-ban írt cikkeikben mutatják ki, hogy a cenzura további fenntartása teljesen felesleges.

„Már nem tudjuk, kinek panaszkodjunk”

Stelian-Popescu megírja, hogy legutóbb kicenzurálták lapjából azt a hírt, amely közli, hogy a király kihallgatáson fogadta Tatarescu miniszterelnököt. Már nem tudjuk, kinek panaszkodjunk, — írja Stelian-Popescu. — Hiába való eltitkolni olyan dolgokat, amelyekről mindenki beszél az országban és minél inkább elfojtjuk az igazságot, annál nagyobb dühvel fog az kiobbanni. A sajtó a modern életben a bizton-sági szelep szerepét játssza és egy intelligensen gyakorolt cenzura nem akadályozza meg az igazság nyilvánosságra kerülését.

Feszültté vált a helyzet Lengyelország és Csehszlovákia között

A lengyel kisebbségek üldözése Csehországban — A sajtó erélyes megtorlást követel — A diplomáciai viszony megszakítása előtérben — Véres összeütközések Lublinban a rendőrség és a munkanélküliek között

Varsóból jelentik: A lengyel sajtó továbbra is élénken foglalkozik a csehszlovákiai lengyel kisebbségek ellen intézett támadásokkal. A lengyel lapok elkeseredett hangon írják a csehszlovák területen élő lengyelek ellen elkövetett brutalitásokról és

erélyes megtorlást követelnek a lengyel kormánytól.

Lengyel lapjelentések szerint a cseh bányák és gyárak tömegesen bocsátják el a lengyel munkásokat és nem titkolják az elbocsátás okát, azt, hogy a lengyel munkások nem voltak hajlandók gyermeküket beírni a cseh állami iskolákba. A cseh kormányakciónak az a célja, hogy Csehszlovákia egész területén feloszlassa a kisebbségi oktatás intézményeit és a közoktatásból teljesen kiszorítsa a felekezeteket.

A Csehszlovákia és Lengyelország között egyébként is kiélesedett viszony fatális befejezéséhez közeledik. Az utóbbi napokban Lengyelországban napirenden vannak Csehszlovákia ellen az uccai tüntetések. Csehszlovákia-ban viszont Lengyelország ellen élesedett ki a hangulat. A lengyel Teschenben népgyűlést tar-

tottak, ahol már olyan beszédek is hangzottak el, amelyekben felszólítják a lengyel kormányt, hogy **szakítsa meg a diplomáciai viszonyt** és lépjen fel fenyegetőleg, ha a sziléziai lengyelek ellen Csehszlovákia nem szünteti be jogellenes magatartását. Amennyiben már a legközelebbi időben nem kerül sor a békés meg-egyezésre, úgy politikai körökben azzal is számolnak, hogy **mindkét ország a határon levő helyőrségeit megerősíti.**

Itt írjuk meg, hogy Lublinban heves össze-ütközés történt a rendőrség és a tüntető munkanélküliek között. Az összeütközések következtében **egy munkanélküli meghalt és több mint 10 ember megsebesült.** Az összeütközés a városi munkahivatal előtt történt, ahol nagyobb számú munkanélküli gyűlt össze. A munkát kereső tömegben néhányan tüntetni kezdtek a munkahivatal ellen, majd egyesek kié-ázták a jelszót, hogy meg kell támadni a hivata-rt. A főnök telefonon értesítette a veszedelemről a rendőrséget, amely autókkal és gépfegyver-ekkel érkezett a helyszínre. A rendőrök előbb felszólították a tömeget a feloszlásra, mire több lövés volt a felelet. A rendőrség ekkor sortűzet adott le, mire a tüntetők elmenekültek.

Adóemelés és a fogyasztó- közönség újabb megterhelését követelik a külföldi hitelezők

A költségvetés redukálása, a köztisztviselő-létszám újabb csökkentése szükséges, a külföldi szakértők szerint — A szesz- és cukorárak emelése és a forgalmiadó kiterjesztése

Bucurestből jelentik: A francia szakértők újabb jelentése az ország gazdasági helyzetéről elkészült. A jelentés oldalakon keresztül ismerteti a mai szituációt, bírálatot mond pénzügyi rendszerünkről, végül pedig egész sorozat intézkedést javasol. Azok az intézkedések, melyek magukon viselik a türelmetlen hitelező gondolatmenetét, vég-eredményben oda konkludálnak, hogy az adókat és drákat fel kell emelni, hogy az állam bevételei jusson és ily módon fizethesse külföldi adósságait. Az élet megdrágítását kívánják, a romániai fogyasztóközönség újabb megterhelését, az existenciális küzdelmek megnehezítését csupán azért, hogy a külföld hozzájusson pénzéhez. A polgárság súlyos gazdasági helyzete, az ipar és kereskedelem heroikus küzdelme a létért, a munkanélküliség növekedése, mindez másodrangú szempont a külföldi szakértők jelentésében, amely tehát így egyoldalunak és elfogadhatatlannak bizonyul. Az érdekes jelentés fontosabb részeit alább adjuk:

A költségvetésben lehetséges volna újabb megtakarításokat eszközölni, mondják a szakértők, — de nagyon nehéz lesz ezeket keresztülvinni. Az állam anyagi kiadásai a minimális szükségességen is alacsonyabb színvonalon mozognak ma már s ez magyarázza az anyagi kiadással kapcsolatos költségvetésen kívüli, tehát szabálytalan kifizetéseket.

Ujabb megtakarítások ?

Lehetne továbbá újabb megtakarításokat eszközölni a személyzeti kiadásoknál. Nem lehet szó a fizetések további leszállításáról. A fizetéseket, amelyek 1929-ben is mérsékeltek voltak, közel 40 százalékkal redukálták azóta. A tisztviselők száma azonban egyhangú vélemény szerint meghaladja a reális szükségességet. A pénzügyminiszternek az a szándéka, hogy lecsökkentse a felesleges hivatalok számát.

A jelentés ezután az örökösödési és a szeszadó kérdésével foglalkozva a következőket mondja: Az örökösödési illetékek oly kevés jövedelmet produkálnak az állam számára, hogy ez a kérdés külön tanulmányozást igényel. Rist professzor 1932. májusában foglalkozott ezzel a kérdéssel. A helyzet azóta nem változott. Ami a szeszadót illeti, 1927-ben az állam egymilliárd 800 millió lej inkasszált szeszilletékekből, amelyek tehát az állami költségvetés fontos jövedelmi forrását alkották. Ugyanebben az évben azonban a szeszadót radikálisan felemelték és ennek eredményeképpen az inkasszó 1931-ben már mindössze 272 ezer 763 lej tett ki. Ertesüléseink szerint a kormány különböző intézkedéseket akar foganatosítani ebben az irányban, hogy a szeszmonopol nagyobb jövedelmeket biztosítson az állam számára. Nyilvánvaló azonban, hogy hiábavaló lesz minden intézkedés, ha nem fogják a probléma mélyéig elhatolni, vagyis nem fogják kontrollálni a falvakon folyó szeszfőzést.

Meg kell még jegyezni, hogy míg Lengyelországban egy liter monopolizált szesz ára 158 lej 75 bani, addig Romániában a szesz ára literenként mindössze 90 lej.

Hosszu fejezetben foglalkoznak a szakértők a cukka és a gyümölcspálinkák kérdésével. Az ötszázalékos advalorem taxával együtt száz fokonként 15 lej a cukka és 20 lej a gyümölcspálinkák illetéke, amely a szakértők szerint a sör literére kivetett három és féllejes illeték mellett jelentéktelennek mondható. 1920-ban hét aranylej, tehát 200 lej volt a cukka illetéke száz fokonként.

A szakértők ennél fogva a cukka illetékének 30—40 lejes emelését javasolják

és a következőket mondják:

A borra kivetett illeték felemelése

A termelő által elvégzett finomítást nem ellenőrizi senki sem. Hatalmas visszaélések történnek ezen a téren. 1933-ban a cukka illetékből 928, gyümölcspálinka illetékből 948 lej folyt be az államkasszába, ami beszédesen bizonyítja a visszaélések nagysága mellett. A sörre kivetett 3 és féllejes illeték jól van megállapítva. A sörfogyasztás visszaesése azzal magyarázható azonban, hogy a borok és a szeszitalokra aránylag neveltségesen kis illeték van kivetve.

A borra kivetett 0,75 lejes illeték literenként túlzottan enyhe. A szakértők éppen ezért a borilleték jelentékeny mértékben való felemelését javasolják.

Magdearu törvénynek eredményeképpen — mondja továbbá a jelentés — 1933-ban a forgalmiadóval megadózottak száma 57 százalékkal, az adójövedelmek pedig 46 százalékkal fokozódtak.

A két és félszázalékos forgalmi adó, amely a rendes közszükségleti cikkekre van kivetve, a szakértők szerint túlságosan alacsony

más országok adóneméhez viszonyítva. Kéri ennek egy százalékkal való felemelését, ezzel szemben érintetlenül hagyják a fényüzési cikkekre kivetett 16 és fél és a félig fényüzési cikkekre megállapított 11 százalékos illetéket.

Javasolják továbbá, hogy a forgalmi adót terjesszék ki a kiskereskedelemre,

különösképpen pedig a dohánytözsdekre, akik eddig mentesítve voltak. A detail kereskedőkre esetleg oly módon lehetne kivetni ezt az adót — mondják a szakértők — hogy a fiskus és a kereskedők közösen megállapodnak egy globális összegben.

A szakértők a cukorban az állam egyik fontos jövedelmi forrását látják. A csokoládé és cukorkagyártásnál használt cukorra kilogrammonként 3 lejes illeték van kivetve a rendes forgalomba kerülő cukor tizlejes illetékével szemben, ami különböző visszaélésekre ad alkalmat. A szakértők javasolják, hogy

emeljék fel tíz lejre a csokoládégyártáshoz használt cukor illetékét, a forgalomba kerülő cukor adóját pedig újabb két lejjel drágítsák meg.

Erre az emelésre más indokolást nem tudnak felhozni a szakértők, minthogy az államnak nehézz volna más bevételi forrásokat találni.

Hat aradmegyei gazdát perel gróf Károlyi Gyula, Magyarország volt miniszterelnöke

Végrehajtási kérelem a gazdák ellen, akik az új konverziós törvény alapján emeltek kilogást — Érdekes probléma az aradi törvényszék előtt

Az új konverziós törvény életbeléptetése óta az aradi törvényszékhez több beadvány érkezett már, amely a törvényben biztosított kedvezményeket kéri. A bírósághoz beérkezett keresetek közül legérdekesebb kétségtelenül az a pereskedés, amely hat aradmegyei gazdálkodó és gróf Károlyi Gyula volt aradmegyei földbirtokos, Magyarország volt miniszterelnöke között folyik és amelyben hamarosan döntést hoz az aradi bíróság.

Károlyi Gyula gróf nemrégiben végrehajtási eljárást tett folyamatba jogi képviselője útján Fackelmann Péter és Karl Anna sanmartini, valamint Ineuan Péter, Stiubei Ilie, Tolan Dumitru és Crisan Simion maceai gazdálkodók ellen. A sanmartini gazdák 550 ezer lejjel, míg a négy maceai összesen körülbelül 150 ezer lejjel tartozik a volt miniszterelnöknek, akitől éveken ezelőtt földet vásároltak. A vételár egy részét kifizették, míg a fennmaradt összegről váltót adtak. Miután a szerződésben megállapított részleteket a hat gazdálkodó nem egyenlítette ki, Károlyi gróf ügyvédje útján peresítette a váltókat az aradi járásbírósnál, amely egyes perekben már megítélte a követeléseket, míg a többiben a közeljövőben történik döntés. A megítelt követeléseknél most végrehajtást kért Károlyi gróf az aradmegyei gazdák ellen.

Fürdő-szelvény.

Az „Aradi Közlöny“ olvasói ezen szelvény felmutatása mellett április 20-ig a

Simay-fürdő

bármely osztályán 50 százalék kedvezményt kapnak. 1404

Nők részére a gőzfürdő fenti idő alatt minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 óráig, kedden délelőtt azonban rendszerint 1 óra lesz nyitva. Fürdőnyitás reggel félhétkor

Asszonyok forradalma Csehországban

A Nelson-bányában elpusztult özvegyeinek heves tüntetése a prágai parlament előtt

Prágából jelentik: A parlament épülete előtt ma tumultuózus jelenetek játszódtak le. Az elmúlt tél folyamán a Nelson-bányában elpusztult 88 bányász özvegye a gyermekekkel együtt Prágába utazott, hogy ott követeljék a társadalmi uton összegyűjtött összegek kiosztását. A délelőtti órákban a tömeg felvonult a parlament elé és minden áron be akart jutni az épületbe. Olyan fenyegető volt a magatartásuk, hogy rendőri készítményt kellett kivételezni, akik megakadályozták az asszonyoknak és gyermekeknek a parlamentbe való bejutását. Közben izgalmas jelenetek játszódtak le az erőszakoskodó asszonyok és rendőrök között. Végül is a rendőrség úgy szerelte le a tüntetőket, hogy engedélyt adott egy tiztagú küldöttségnek a parlamentbe való bejutáshoz.

Hasonló események játszódtak le linzi jelentés szerint az ottani állami ügyészség épülete előtt is. Ide a letartóztatásban levő védőszövetségi tagok feleségei vonultak fel szintén gyermekekkel együtt, hogy a február első napjai óta fogvatartott családfelelőseit engedjék szabadon. A helyzet annyira elmergesedett, hogy a fogház vasröndjeit le kellett huzni és rendőrséget vezényeltek ki.

.....

Károlyi Gyula gróf adósa, a hat aradmegyei gazda nevében most érdekes beadványt nyújtott be a bírósághoz Pauessti Miklós ismert aradi ügyvéd irodája. Az alperesek ugyanis az új konverziós törvény alapján kifogást emeltek a keresetek ellen és kéri a per beszüntetését, azzal az indoklással, hogy gróf Károlyi Gyula követelése konverzió alá esik. Hivatkoznak az új törvény 69-ik szakaszának második bekezdésére, amely kimondja, hogy a külföldi hitelezők követeléseit nem esnek ugyan konverzió alá, de kivételt képeznek azok a követelések, amelyek földvásárlásból kifolyólag keletkeztek. Ezek az adósok részesülhetnek a konverziós törvény kedvezményeiben. A bírósághoz benyújtott beadvány kifejti, hogy a konverziós törvényt legelső sorban a mezőgazdák védelmére hozták.

A benyújtott kifogás felett a közeljövőben dönt az aradi bíróság, amelynek első sorban azt kell megállapítania, hogy Károlyi Gyula gróf hat aradmegyei adósa részesülhet-e a konverzió kedvezményében, vagy pedig a volt aradmegyei földbirtokos olyan külföldi hitelezőként szerepel, aki a konverzióra való tekintet nélkül behajthatja követelését. Jogszakszörök véleménye szerint, a bíróság az ügyben mindaddig nem dönthet, amíg meg nem jelenik az új törvény végrehajtási utasítása.

Az „Aradi Hét“ terve valóságossá válik

Marcus Mihály dr. vette kezébe az akció vezetését — Az aradi butoriparosok küldöttsége Arad képviselőjénél — Olcsó utazás Aradra és egyéb kedvezmények — „Mindent elkövetek Arad gazdasági életének fejlesztése érdekében“

Augusztus 12. és 20-ika között rendezik meg az „Aradi Hetet“

Az a mozgalom, amely az „Aradi Hét“ megrendezésének érdekében az elmúlt évben megindult, ma döntő állomáshoz érkezett el és az előjelekből ítélve a terv — amelyet még nemrégiben is a meghiusulás veszélye fenyegetett — mégis valóságossá válik. Az „Aradi Hét“ megrendezésének ügyét olyan emberek vették kezükbe, akiknek tekintélye és energiája garancia arra, hogy ez a terv, amely Arad és Aradmegye gazdasági életének szempontjából rendkívüli jelentőséggel bír, még ebben az évben, a nyár derekán megvalósul.

Mint ismeretes, az „Aradi Hét“ megrendezésének gondolatát az Aradi Kereskedelmi Testület vetette fel az Aradi Közlöny hasábjain az elmúlt év őszén, azzal a céllal, hogy egy alaposan megszervezett mozgalommal vértkeringést vigyenek a város gazdasági életébe és felkeltsék az egész ország érdeklődését Arad ipara, kereskedelme, mezőgazdasága, szőlővidéke iránt, egyben pedig hozzájáruljanak Arad idegenforgalmának fellendítéséhez. Az eszmét az összes aradi érdekképviseletek nagy szeretettel fogadták és a terv mellé állt Arad akkori polgármestere és a megye prefektusa is s az akciót az Aradi Közlöny akkor ismertette. Az „Aradi Hét“ terve a Kereskedelmi és Iparkamara napirendjén is szerepelt és az összes érdekképviseletek kiküldöttjeiből bizottság alakult meg azzal a céllal, hogy az „Aradi Hét“-et előkészítse. Három hónappal ezután olyan hírek érkeztek Aradra, hogy a terv megvalósítása elé akadályok gördültek és az ügy lekerült a napirendről.

Arad reprezentáns iparának képviselői, az asztalosok szindikátusába tömörült butoriparosok, akiket az „Aradi Hét“ elmaradása közelről érintett, nem nyugodtak meg ebben és elhatározták, hogy a saját hatáskörükben mozgalmat indítanak annak érdekében, hogy legalább az aradi butoripar részére rendezzen kiállítást. Így merült fel az a terv, hogy lakberendezési kiállítást rendeznek Aradon és erre a kiállításra az aradi butoriparosok közül máris számosan jelentkeztek. Az ilyen kiállítás természetesen csak akkor számíthat sikerre, ha országos jelleggel bír és ha a látogatók részére a vasutak az olcsó utazást biztosítják.

Reinhart Gyula akciója

Az aradi asztalosok szindikátusa ezért Reinhart Gyula elnökletével tartott legutóbbi ülésén elhatározta, hogy felkeresi dr. Marcus Mihályt, Arad kormánypárti vezető képviselőjét, a képviselőház alelnökét, aki eddig is nagy érdeklődést tanúsított az iparosok problémái iránt és aki bucaresti-i illetékes ténylezőknél ismétlenül is sikraszállt Arad érdekében.

A szindikátus határozata értelmében ma délelőtt Reinhart Gyula, az Ipartestületek Or-

szágos Szövetsége elnökének vezetése alatt tizenöt tagú asztalos-küldöttség jelent meg Marcus Mihály dr. előtt, akit arra kértek, hogy vállalja el az aradi lakberendezési kiállítás védnökségét

és legyen az asztalos szindikátus segítségére a kiállítás megrendezésében. Marcus Mihály dr. érdeklődéssel hallgatta végig Reinhart Gyula szavait és a legnagyobb készséggel és örömmel vállalta a védnökséget, majd pedig a következőket jelentette ki:

— Minden örömmel és befolyással oda fogok hatni, hogy ne csak az aradi lakberendezési kiállítás megrendezése sikerüljön, de az „Aradi Hét“ is az eredetileg tervezett formában valóságossá váljon.

Igy tehát a lakberendezési kiállítást az „Aradi Hét“ keretében rendeznénk meg. Személyes tapasztalataim alapján tudom, hogy Arad ipara és kereskedelme az utóbbi időben hanyatlásnak indult. A központban, Bucarestben éppen ezért ismételtelen is hangsúlyoztam, hogy a határvidéki városokat gazdaságilag meg kell erősíteni, mert csak akkor felelhetnek meg feladatulknak és hivatásuknak. Ez a szempont vezetett akkor is, amikor az aradi Kereskedelmi és Iparkamara fenntartása mellett interveniál-

Ebben az ügyben nincs helye a politikának

— Ezt a kérdést — folytatta beszédét Marcus Mihály dr. — az „Aradi Hét“ megrendezésének kérdését tisztán gazdasági szempontból itélem meg és ebbe az ügybe nem szabad sem politikát, sem pedig más, a gazdasági élettől független kérdéseket belemagyarázni. A parlamenti szünet befejezése után még két héttig Bucarestben kell tartózkodnom, ahol a képviselőház hátralevő ülészekán többször kell elnökölnöm. Május elsejétől kezdve azonban Aradon leszek. Megbízom tehát az aradi asztalosok szindikátusát, hogy eddig az időpontig készítse el részletesen az „Aradi Hét“ tervezetét, lépjen érintkezésbe a többi aradi ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági érdekeltségekkel, úgy hogy az „Aradi Hét“-et úgy valósíthassuk meg, mint ahogy azt eredetileg tervezték. Miután hazajöttem,

az akció vezetését magam veszem át, az előkészítő-üléseken személyesen részt akarok venni és

úgy a helyi, mint a bucaresti-i hatóságoknál eljárak annak érdekében, hogy az „Aradi Hét“ az összes kedvezményeket megkapja

és ezáltal látogatottsága biztosítható.

Reinhart Gyula a küldöttség nevében hálás köszönetet mondott Marcus Mihály dr.-nak azért a jóakarattért, amellyel a tervet fogadta és azért a támogatásért, amelyet nemcsak a lakberendezési kiállítás, de az „Aradi Hét“ megvalósításának érdekében kilátásba helyezett.

Marcus Mihály dr.-nak, a képviselőház alelnökének támogatásával

az „Aradi Hét“ eszméje olyan jelleget kapott, hogy annak megvalósítása most már kétségtelen.

Aradmegye és Aradváros vezetőire, valamint az aradi érdekképviseletekre, a kereskedő- és iparostársadalomra, a Mezőgazdasági Kamarára hárul most már a feladat, hogy az „Aradi Hét“-et méltó keretek között rendezzék meg és annak nagyvonalúságával biztosítsák ennek a jelentőségteljes akciónak sikerét. Az „Aradi

13.

Péntek!

MA vásároljon

SZERENCSES

GOLDSCHMIDT-SORSJEGYET.

tam a kormánytényezőknél. Mint Arad képviselője kerültem a parlamentbe és így természetesen, hogy mindent elkövetek Arad gazdasági életének fejlesztése, felélesztése érdekében.

— Jól ismerem Arad butoriparát, amely Bucarestben is híres. Sajnálattal állapítottam meg, hogy a fővárosban igen sok butort „aradi butor“ néven adnak el, holott Aradhoz semmi közük sincsen és éppen ezért tartom helyesnek, hogy az ország közönségének itt, helyben mutassuk meg a valódi aradi butort, amely izlés, kivitel, minőség tekintetében messze felülmúlja az ókirályságbeli butorokat. Az ipar és kereskedelem kérdései mellett azonban szem előtt tartom Arad-Hegyalja érdekeit is, amelyeknek szintén elsőrangú szolgálatot hozna az „Aradi Hét“.

Hét“-en fel kell vonulnia Arad iparának, kereskedelmének, mezőgazdasági termékeinek, ugyanekkor pedig kirándulások szervezésével be kell mutatni az Aradra érkező vendégeknek a Hegyalja szőlővidékét.

Az aradi asztalosok szindikátusának tervei szerint

az „Aradi Hét“-et ez év augusztus 12-től 20-ig tartják meg.

tehát a fűrdőszezon idején. Az előkészületek megbeszélése végett már a közeli napokban értekezletet hív össze a szindikátus, amely természetesen megkeresi az érintkezést Arad polgármesterével, a megye prefektusával, valamint az összes aradi érdekképviseletek vezetőivel.

Törökországi fiókja volt a varsói hamisító bünszövetkezetnek

Istanbulból jelentik: A varsói milliós értékpapir- és bankjegyhamisítási leleplezéssel kapcsolatban letartóztatottak öt magasrangú török állami tisztviselőt, akik a varsói bünszövetkezetnek voltak mindannyian a tagjai. A banda itteni feje Revald Collin török állampolgárságot nyert angol férfi volt, aki — mint a nyomozás megállapította — törökországi főmegbízottja volt a Londonban székelő és az egész világot behálózó bünszövetkezetnek. Kint, hogy a bandának nemcsak Londonban és Varsóban, hanem Istanbulban is jól berendezett grafikai műhelye volt.

CORSO-mozgó mai műsora
JOSEPH SCHMIEDT
a legszebb hangú tenorista

Dalol a vágy!

c. csodálatos filmje még mindig változatlan sikerrel zsufoit házak mellett pereg.

Jegyelővétel ajánlatos!

IRENE DUNNE

nevétől hangos a világ

IRENE DUNNE

az igazi

URINÓ!

IRENE DUNNE

a Mellékuccát messze felülmúló filmje

AZ URINÓ!

Cserépkályha,

sfantu-gheorghel
gyártmányu
prima minőségű

olcsó árban

kapható 1477
kizárólag a„**CERAMICA**”

kályhás cégnél, Bdul Regina Maria 9. sz. I. emelet.

A szerelmi zsarolás aradi áldozatai

Különös bűnperek az aradi törvényszék előtt — Az „eltiport lilium” házasemberekre veti ki hálóját — A törvényszék április 19-re kttüzte a főtárgyalást

Aki az utóbbi idők bűnügyi krónikáját figyelemmel kíséri, különös jelenséget tapasztalhat. Esztendőök óta nem volt annyi tartásper, valamint bűnvádi feljelentés „erőszakos mérénylet” címén, mint az utóbbi hónapokban. S ha az ember közelebbről tanulmányozza ezeket a pereket, érdekes konkluziókat vonhat le. **Egyes társadalmi rétegekben — főként a szegényebb néposztálynál — új üzletág alakult ki: a szerelmi zsarolás.**

Az a furcsa történet, amely hamarosan az aradi törvényszék elé kerül és amelynek ügyében most adott ki vádiratot az aradi ügyészség, torzítókörképe a mai erkölcsöknek. A hősnője egy tizenhárom éves feltűnően szép aradi leány, szegény szülők gyermeke, egy aradi belvárosi kisebb vállalat alkalmazottnője. **A feljelentő a leány apja, aki egyszerre két férfit jelentett fel liliomtiprás címén.** Mindkét férfi házasember, és most rettegve várják a főtárgyalás napját, amikor a vádlottak padjáról kefi védekezniök a súlyos vád ellen, amely nemcsak kellemetlenségek egész sorozatát zúdította nyakukba, hanem felborította családi életüket.

Mindenekelőtt ki kell emelni, hogy a feljelentő leány és a két vádlott — rokonok. A tizenhárom éves leányka kora dacára rendkívül fejlett és senkisé gondolná, hogy még nem érte el azt a kort, amelyen túl már nem lehetne liliomtiprásról beszélni. Az egyik vádlott, egy nemrégiben nősült aradi iparos, felesége botegegen feküdt és a leánykát kérték meg, vezesse rokona felgyógyulásáig a háztartást. A legnagyobb egyetértésben éltek, majd amikor a fiatalasszony felgyógyult, a leány az iparos fivérének vállalt kisegítő szerepet. A kisegítés eredménye pedig az a bűnvádi feljelentés lett, amelyet a leány apja az aradi ügyészséghez benyújtott.

Az iparos — az elsőszámu vádlott — kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy a leány több évvel idősebbnek mondotta magát, mint amennyi ténylegesen s állandóan szerelmi multjával dicsekedett. S addig mutatott a szokásos rokon szeretetet jóval túlhaladó érdeklődést a férfi iránt, amíg egy szép napon — megtörtént a baj. Ugyanezt a történetet adta elő a másik testvér is, akinek sikerült megszerzenie egy olyan levelet, amelyet a leány egy harmadik szerelmesének írt. Mindketten tanuk egész sorozatát jelentették be állításaik bizonyítására, ezenkívül a védelem azt is hangoz-

Harc egy ajándékozási szerződés körül

Az aradi járásbíróóság érdekes döntése

Érdekes pörben hozott ma ítéletet az aradi járásbíróóság. Néhány héttel ezelőtt Miklós János és felesége Kadas-telepi lakosok kérényt nyújtottak be az aradi járásbíróósághoz, amelytől azt kérték, semmisítse meg a Kramer János és feleségével kötött ajándékozási szerződést. A keresetben elmondották, hogy körülbelül 50 ezer lej értékű ingatlant ruháztak át Kramerékre, azzal a feltétellel, hogy életük végéig tartásuk el őket. Egy idő múltán azonban rosszul bántak velük, nem adtak nekik elegendő ételt, úgy hogy kénytelenek voltak a szomszédságban koldulni enniaválóért.

A mai tárgyalás során több tanut hallgattak ki. A tanuk azt vallották, hogy a veszekeket mindig Miklósék provokálták, akik megbánták az ajándékozási és ürügyet keresztek arra, hogy a megkötött szerződést felbontsák. Az aradi járásbíróóság a kihallgatott tanuk vallomása nyomán elutasította a keresetet.

tatja, hogy **a feljelentés megtétele előtt bizonyos anyagi ellenszolgáltatások ellenében a „felháborodott” hozzátartozók hajlandók lettek volna klegyezni.**

A védekezés nem sokat használt. Az orvosi bizonyítvány sem, amelyet a feljelentett testvérek becsatoltak és amely szerint a leány sokkal fejlettebb, mint a hasonló korbeliek. A törvény világosan kijelöli a teendőket: **vádat kell emelni minden olyan egyén ellen, aki szerelmi viszonyt kezd tizenhárom évesnél fiatalabb leánnyal. Elkészült tehát a vádirat, amely a két testvért liliomtiprás büntetével vádolja.** Az enyhítő körülményeket majd a bíróságnak kell megállapítania. Az aradi törvényszék első szekciójához került az ügy, amely április 19-ikére tűzte ki az ügyben a főtárgyalást.

Kényes téma és kényesebb itt a véleménymondás. De társadalmi tünet is, amelyre rá kell mutatni, ha nem másért, azért, hogy okuljanak belőle az emberek és megfelelő óvatosságot tanúsítsanak a könnyen barátkozó kisleányokkal szemben. **Mert máskülönben könnyen áldozataivá válhatnak a mai erkölcsök furcsa üzletének: a szerelmi zsarolásnak.**

(—rosi.)

Színház—Művészet—Irodalom

Nem engedélyezték Bánky Baba felleptét

Egy-két napon belül ismét színpadra léphet az aradi primadonna.

Színházi körökben nagy feltűnést keltett ma az a hír, hogy Bánky Baba, az aradi színtársulat bájos, nagyon tehetséges fiatal primadonnája nem léphet fel Aradon, mert mint idegen állampolgárt, letiltották a színpadon való fellépéstől. A színház igazgatóságának rendkívül nagy veszteséget jelentett volna, ha Bánky Baba letiltása végérvényessé válik, mert — mint ismeretes — a fiatal primadonnát csak az elmúlt napokban szerződtették a társulathoz s a Timár Ila eltávozásával primadonna nélkül maradt színtársulat ismét primadonnávává jutott volna.

Értesüléseink szerint a primadonnávává hamarosan megoldást nyer, miután Bánky Baba letiltását Timisoararól intézték s az aradi hatóságok a legnagyobb jóindulattal karolták fel a színtársulat ügyét. A primadonna ügyében nyomban kérényt ment az illetékes miniszteriumba és előreláthatólag egy-két napon belül megérkezik Bánky Baba részére az engedély. Így a „Kék Duna” című látványos operettujádonában már a fiatal primadonna alakíthatja a vezető női szerepet.

* A színház olcsó jegyárakcióját a közönség már is megkedvelte. Ez természetes is, hiszen 30, 20, 15, 10 és 6 lejes helyárak mellett tekinthet meg bármilyen előadást. Ilyen olcsó helyárak mellett kerül színre a „Kék Duna” premierje is.

Bonyolult erdőper három aradmegyei község között

Dr. Groza János prefektus személyesen tisztázza a bonyolult kérdést

Érdekes és komplikált erdőper foglalkoztatja Aradmegyében egyelőre az agrárhatóságokat, de nincsen kizárva, hogy rövidesen az igazságügyi fórumokat is. Három aradmegyei kisközség, Almás, Csil és Radesti lakói évekkel ezelőtt azzal a kéréssel fordultak a legfelsőbb agrárbizottsághoz, hogy a községek közös határában elterülő erdőségekből megfelelő területeket adjanak át számukra. A földbirtokreform előtt ezek az erdőségek Almay Olivér, az általánosan ismert volt aradi földbirtokos családi tulajdonát képezték. A birtokreform előtt azonban a földbirtokos még szabad kézből értékesítette ezeknek az erdőknek nagy részét, főleg éppen azoknak a községeknek adva el egyes parcellákat, melyek később maguk igényelték azokat az agrári fórumok előtt.

A jogi és telekkönyvi komplikációknak tulajdonképpen az lett a forrása, hogy az agrár-bizottság más nagyságban jelölte ki az egyes községek erdő-jogosultságát és más nagyságu erdő-területeket vásároltak meg ugyanazok a községek eredeti tulajdonosuktól, Almay Olivértől. Most, a közelmultban került volna telekkönyvi bejegyeztetésre az almási, csili és radesti-i erdő-parcellák beosztása, melyet természetesen a felmerült akadályok miatt nem lehetett keresztülvezetni. Értesüléseink szerint az érdekes ügyet Aradmegyei igazgatási vezetősége részéről maga Groza János dr. megyei prefektus foglalkozik, aki a közeljövőben személyesen száll ki a helyszínre, hogy megkísérelje tárgyilagosan alapon megoldani a bonyolult kérdést és mind a három községet kielégítő egyezményt hozzon létre az érdekeltek között.

* Az aradi Városi Színház heti műsora. Péntek este: A Kék Duna előkészületei miatt nincs előadás. Szombat este 9 órakor: Kék Duna (operettujádon, itt először). Vasárnap délután 3 órakor: Kék Duna (operettujádon, másodszer). D. u. 6 órakor: Helyet az ifjuságnak (vigjátékujádon). Este 9 órakor: Kék Duna (operettujádon, harmadszer). Minden előadáson 30, 20, 15, 10 és 6 lejes mozihelyárak.

* A Kék Duna premierje: szombaton este. Szombaton este (péntekről szombatra halasztották a premiért) kimagasló színházi eseménnyel kedveskedik az igazgatóság Arad színházbajáró közönségének. A budapesti színiidény egyik legnagyobb sikerű operettujádonja ez a nagyszerű darab, amely kellemes oázis, a régi valceros világ visszaidézése. Strauss Jánost eleveníti meg az operett, a valcerok királyát. A nagy muzsikusscipkefinom valcerai kerülnek életre Kristóf Károly szellemes szövegének kíséretében, a zenelösszeállítást pedig egy neves pesti muzsikuss, Nagypál Béla végezte. Az aradi színtársulat nagy gonddal, ünnepi estnek kijáró fényvel gondoskodott az előadás debüjéről. Felhő Ervin a kitűnő együttes élén mintaszerű rendezői munkát produkált. A főszerepeket Felhő Jávör, Kozma, Szentgyörgyi Mária, Dancs Ica, Dálnoky Dudas, Gömörly Emma, Kun Dezső, Odri, Tarnai alakítják.

* Váratlanul meghalt Anglia egyik leghíresebb jellemszínésze. Londonból jelentik: Sir George Du Maurier, Anglia egyik legnagyobb drámai és jellemszínésze 61 éves korában mütét következtében meghalt. A színész George Du Maurier írónak, a „Trilby” világhírű szerzőjének fia volt. Az ifjabb Du Mauriert évtizedeken át az angol színpad vezető alakjának tekintették.

Városi Színház.

Szenzációs újítás: minden előadáson 30, 20, 15, 10, 6 lejes

olcsó mozi helyárak.

Helyet az ifjuságnak

Fodor László és Lakatos László vigjátékujádonja.

Vas d. u. 8 órakor

Szombat

Vas. d. u. 3 órakor
Este 9 órakor

KÉK DUNA

Operettpremier JOHANN STRAUSS életéből

Japán háboru esetén felrobbantja a Panamasatorna zsilipjeit

Feltűnést keltő leleplezés az Unio parlamentjében — Roosevelttel könyv Ameriká utjáról

Washingtonból jelentik: Ma jelent meg Roosevelt elnök „Utban” című könyve. Ez az első könyv, amelyet hivatalában ülő amerikai elnök kiadott. Roosevelt elnök ebben a könyvben számol be egy éves működéséről. A könyv azzal a drámai jelenettel kezdődik, amikor az elnök egy órával hivatalbalépése előtt felhívta a Solicitor Generalt, hogy keressen számára jogi indoklást az amerikai bankok bezárásához. Könyvének bevezető részében ezután kijelenti, hogy működése politikai szempontból talán forradalmi lehet, de eszközei és céljai nem azok és távol állanak attól. Ez sem nem fascizmus, sem pedig kommunizmus. A politika és a kormányzás módszerei megváltozhattak, de az amerikai demokrácia még mindig megrendíthetetlen alap marad.

Az Egyesült Államok parlamentjének tegnapi ülésén egyébként érdekes felszólalás történt. Az egyik képviselő kijelentette, hogy biztos tudomása szerint, esetleges háboru esetén, Japán azonnal megszállja az Azori-szigeteket, valamint egész zsilipjeit és felrobbantja a Panamasatorna zsilipjeit. A képviselő elmondta, hogy értesüléseit a Szovjet-résztől szerezte, miután a közelmúltban hosszabb ideig utazgatott Szovjetországra. A bejelentés nagy meglepetést váltott ki az amerikai parlament tagjaiból.

Megrázó részletek a Cseljuskin hajótöröttjeinek megmentéséről

A mentőbizottság vezetőjének drámai jelentése — Súlyos veszélyben a hajótöröttek — Csütörtökön az expedíció újabb 17 tagját mentették meg

Moszkvából jelentik: Az elpusztult „Cseljuskin” orosz jégtörő gőzös hajótöröttjeinek megmentéséről a Wellen-fokról a következőket jelenti rádió Usakov, a mentőbizottság vezetője:

Keddén és szerdán három repülőgép 12 fordulással elhozta a jégmezőre a „Cseljuskin” expedíciójának 62 emberét és csak az újabb szélrohamok meg a jégzajlás akadályozta meg a három orosz pilótát, hogy még szerdán megmentse a még ottlévő 28 hajótöröttet. A legnagyobb érdem a mentés körül Molotov orosz pilótát illeti, aki kétfedelű személyszállító gépével kedden négyszer tette meg az utat a jégmezőre és onnan vissza a Wankarem fokhoz és mindannyiszor öt embert hozott magával.

Szerdán, megegyezően elrepült a jégmezőre és ismét öt hajótöröttet mentett meg. Repülőgépén a pilótán kívül csak két ember számára van hely. Molotov azonban mindannyiszor három embert vett fel a kabinba és kettőt a két szárny között az alsóra kötözött, letakarta őket vitorlavászonnal és az idejénél, hogy védelmük legyen a kesyetlen nappal szembe. Kamanin és Slepnew orosz pilóták kedden egy-egy repülést végeztek és az első uton három menekültet hozott, a második pedig hatot.

Menekülés repülőgépen és kutyaszánon

Szerdán Kamanin többször fordult meg a jégmező és Wankarem között, Molotov ellenben már csak egyszer, mert mire a mentőexpedícióhoz visszatért, besötétedett. Szerdán Slepnew azzal volt elfoglalva, hogy a megmentett embereket Wankaremről tovább szállítsa a Wellen fokig. Időközben Molotov és Kamanin üzemanyagot vitt a jégmezőre a repülőgépek számára, hogy csütörtökön

mind a hárman elhozhassák a jégtáblán maradt 28 hajótöröttet.

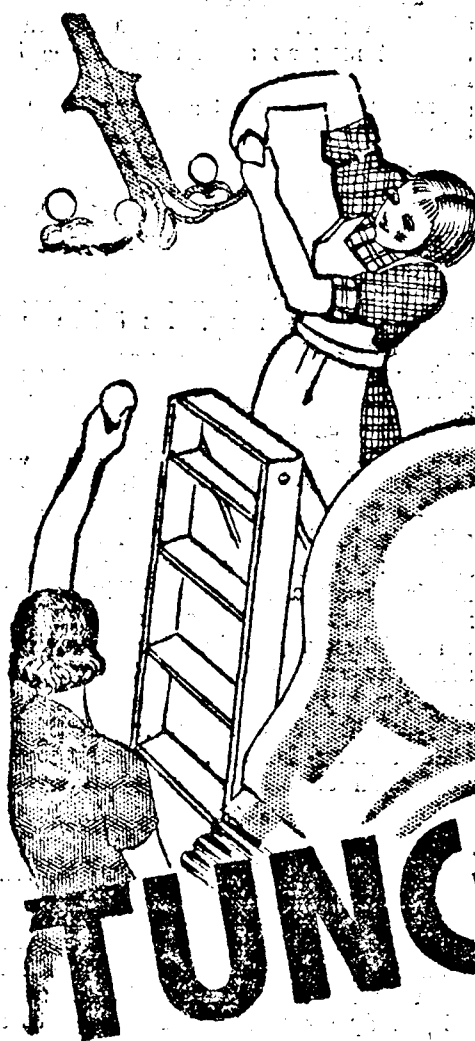
Schmiedt tanárt, az expedíció vezetőjét, aki a jégmezőn a hajótöröttek között a parancsnoki tisztet töltötte be, súlyos betegen hozta el Molotov. Amennyi takarékos volt, ráterítette, mert Schmiedt tanár kétoldali tüdőgyulladásra kapott a jégmezőn. A Wellen-fokról a mentőexpedíció egy repülőgépe még szerdán elindult vele Alaskába, hogy kórházban helyezze el. A többi megmentett kutyaszánokon vitték Wankaremből a Wellen-fokra.

A múlt héten Szombaton magam is elmentem a jégmezőre és én szemeltem ki, hogy milyen sorrendben vigyék el az expedíció tagjait a repülőgépek, akik akkor már felkészültek az utra. Először a gyengéket és betegeket vitték fel a repülőgépre és csak azután az egészségeseket.

A hajótöröttek táborát nagy jégtömbök zárták körül. Az expedíció tagjai egy barakban és tíz sátorban szállásolták el magukat. Valamennyi helyiségben kályhák vannak. Az expedíció tagjai különleges benzínlámpákat találtak fel és ezekkel világítják a sátrakat. Az expedíció el van látva élelmiszerekkel, fűtőanyaggal és meleg ruhával.

Az élet a jégtáblán első pillanatra nyugodtnak és rendesnek látszik, közelebbről nézve azonban kitűnik, hogy az expedíció állandó életveszélyben forog. A jégtábla lakói aggodalomban élnek és rettegnek a jégzajlás megindulásától. Április 9-én az összetörő jég összedöntötte a barakot, elpusztított egy motorcsónakot és betemette a faanyag egy részét. Teljesen megsemmisült az a repülőgép is, amelyen Slepnew gépe állt.

Egy másik jégtörődés teljesen megváltoztatta a táborhely képét. A tábor lakói mozgósítási rendszert dolgoztak ki, amely példásan működik.

LAKÁSA LEGYEN JÓLVILÁGÍTVA De az áramszámla se legyen magas. TEHÁT CSAK GAZDASÁGOS

TUNGSRAM
ÉCÖT VÁSÁROLJON!
VILÁGMÁRKA /

dik. A jégtörődés beálltakor a tábor minden egyes lakója a számára előre kijelölt helyre vonult. Schmiedt tanárt és helyettesét, Bobrovskot a tábor lakói feltétlenül tekintélyű parancsnokoknak tekintik.

Már csak hat ember van a jégmezőn

Szombaton már kétségbeesítő volt a helyzetük, mert a jégmező széles repedés támadt s az a barak, amelyben a konyhát rendezték be, elsüllyedt a tengerben. Szerencsére az eleségszlet, amelyet a „Cseljuskin”-ról vittek magukkal, még mielőtt a jégtörő gőzöst összeroppantották a jéghegyek, egy másik barakban volt felhalmozva s így elegendőben nem szenvedtek hiányt.

Csütörtökön az expedíció újabb 22 tagját mentették ki és így csupán hat ember maradt a jégmezőn. Ezeket pénteken szállítják el.

Kémkedéssel vádolnak

egy lipcsei egyetemi professzort

Prágából jelentik: Az ostromi államvédelmi bíróság ma kezdte meg Glöcke Helmut dr. lipcsei egyetemi tanár kémkedési perének tárgyalását. A professzor, aki egy ideig a szegedi tudományegyetemen a német irodalom előadója volt, tanulmányuton járt a felvidéken, ahol a népszokásokat tanulmányozta. Amikor a múlt év októberében visszaindult Lipcsébe, a cseh hatóságok letartóztatták és megállapításai szerint, a tanár ellen emelt vád semmiféle konkrét adatot nem tud felhozni, feltűnő azonban az indoklás, hogy miért kellett vád alá helyezni a német egyetemi tanárt. Az indoklásnak ez a része ugyanígy hangzik:

— Kémkedést nemcsak katonai téren lehet elkövetni, hanem a lakosság gazdasági és kulturális helyzetének kikutatásával is; mert háboru esetén ezek az ismeretek is felhasználhatók az állam ellenálló erejének gyengítésére.

Central-Mozgó: CONRAD VEIDT monumentális filmje: AZ ÖRÖK VANDOR (A bolygó zsidó). A modern kinematográfia remekműve ez a film, amely messze felülmúlja az összes eddigi hatalmas filmalkotásokat.

Select-Mozgó: CSAK EGYSZER AZ ÉLETBEN. Elegáns, ötletes, vidám zenés vígjáték. Főszerepekben: Camilla Horn és Gustav Fröhlich.

KÖN: OROSZORSZÁG DÉMONA. Főszereplői: John Etbel és Lionel Barrymore.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

május 4-14.

50%-os utazási kedvezmény április 28-tól május 22-ig a vásárlagazolvány felmutatása ellenében.

HIREK

Verseny a szovjetért

Nincs mit tagadni, legfeljebb csak csodálkozni lehet azon a tényen, hogy ma a genfi politikai marionett-színház legkörülrajongottabb diplomataja a pocakos Litvinov. Ez a kövérkés, kissé vörshaju s nagyon kommunista politikus, akinek kegyeiert, melyet a mögötte sötét orosz szovjetunió molochja képvisel, éppúgy versenyez a kisanant-államszövetséget kiegészítő Balkánállam-szövetség, mint az olasz-osztrák-magyar-lengyel új dunai blokk, vagy a távolkelet hatalmassága, Japán s a tengerek legujabb tényleges ura, Amerika. Politikai érdekek és gazdasági szempontok motorja futi ezt a természetellenes versenyt s akármi-lyen szépen is pirouettezik a vörös primaballerina a genfi parketten, Isten tán megmenti a világot attól a felfordulástól, hogy valamelyik versengő politikai lovag karjaiba szédüljön a vágyott liaison.

Miért...? Nagyon egyszerű a válasz. A szovjet csak akkor használhat Európa gazdasági és politikai közéletének, ha egyformán tünteti ki valamennyi udvarlóját kegyeivel, — vagy valamennyitől újra egyformán elfordul. Olyan szerelmi viszonyokra a mai európai feszültségnek igazán semmi szüksége sincsen, amely akár Mussolini, akár Benes, vagy éppen Roosevelt karjaiban kapna in flagranti a molett szovjetdiplomátát. Igen kevés pillanatnyilag annak valószínűsége, hogy a szovjetunió belépjen a Népszövetségbe, hiszen ott még expialandó régi bűnök várnak rá, mint a svájci állam sérelme, vagy a kínai-japáni konfliktusokban felmerült panasz. Vagy arra spekulálna ez a természetellenes szerelmi versengés, hogy előbb megalázní próbálják a szovjetumumust, hogy aztán az internacionálé hangjai mellett emelhessék magukhoz a kapitalizmus dobogójára...?

Bármilyen erős tavasz is köszöntött ránk az 1934-es esztendővel, sok volna ennyi minden nemcsak szerelemnek, de még kísérletnek is. Az orosz kérdés lehet az európai politika egységes kérdése és egységes megoldása: tényező, amely a maga kolosszális méreteivel biztosítja, sőt megerősíti minden oldalra az egyensúlyt. De nem kívánatos, hogy akár csak az egyik, akár csak a másik oldalra libbenjen, mert akkor könnyen felbillenhet a genfi táncpódium emelvénye s nézheti a világ, hogy hová is tűnt a nagy szerelem a még nagyobb felfordulásban...

— **IDŐPROGNÓZIS:** Enyhe, gyengén felhős idő várható, déli légáramlással.

Épületfa kerítésoszlop, lécz, cserép, szőlőkaró
olcsón beszerzéshez **Aufrecht-nál**
624. Jutányos népfamegmunkálás. Gal. Viot. 1-2. 1400

— **Dr. Ursu János városi interimárbizottsági elnök** meghült és pár napig távolmaradni kénytelen hivatalától. Az elnök betegsége miatt, az interimárbizottság szokásos pénteki ülése is elmarad.

— **Megkötötték a román—cseh kompenzációs clearingegyezményt — Románia előnyére.** A bécsi Neue Freie Presse jelenti: Horna mérnök, a csehszlovák Nemzeti Bank delegáltja, tegnapi tárt vissza Bucurestiből, ahol részt vett a román—cseh magán-clearing szerződés megkötésében és kijelentette, hogy a kompenzációs arány 100:125 Románia javára, tehát mi 25 százalékkal többet exportálhatunk, mint amennyit Csehszlovákia nekünk szállhat.

— **Tanítókongresszus Brailában.** Brailából jelentik: A középiskolai tanítók országos kongresszusa ma kezdődött meg Brailában.

— **Megkezdődött Bucurestiben a középiskolások országos versenye.** Bucurestiből jelentik: A fővárosban ma vette kezdetét a középiskolások országos versenye, amelyet a Tinerimea Romanească rendezett meg. A versenyre 5000 növendék vonult fel és az ország valamennyi vidékéről összesereglett középiskolai növendékek mérik össze szellemi képzettségüket egymással. A verseny ma délelőtt a Liceul Lazar-ban a leányok és cserkészek irásbelijével kezdődött meg.

— **A pénzügyi bírságok amnesztíája.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium cáfolja azt a hirt, amely szerint az összes pénzügyi bírságokra amnesztíát adna ki a minisztérium.

— **Hazaérkeztek a budapesti kirándulónokat** utasai. Csütörtökön éjszaka 11 óra 36 perckor érkezett meg az aradi állomásra a budapesti kirándulónokat, amelynek utasait sokan várták a perronon. Az utasok a lehető legnagyobb megelégedéssel nyilatkoztak utjukról, mindenütt előzékenyen fogadták őket és a vámvizsgálat a határokon is simán folyt le.

— **A Rotary-szövetség elnöke Bucurestibe jön.** Budapestre jelentik: Ma Bucurestire érkezett John Nelson, a nemzetközi Rotary-szövetség elnöke, aki az európai Rotary-klubok elnöki tanácsülésén vesz részt. Az ülésre megérkeztek: Sztójadinovics volt jugoszláv pénzügyminiszter, Böhrer elnök, a világhírű osztrák acélművek vezetője, Picconi tábornok, az olasz Rotary-klub elnöke és még számos külföldi előkelőség. Nelson nyilatkozott a sajtónak és kijelentette, hogy a tanácskozás befejezése után Bucurestibe utazik.

— **Csökkentik Jugoszláviában az állami szolgálatban levő házastársak fizetését.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány elhatározta, hogy mindazoknak a köztisztviselőknek és közpályán működő hivatalnokoknak, akiknek felesége szintén állásban van, fokozatosan leszalítja a fizetését. A leszalítás legnagyobb foka 75 százalékos lesz.

— **Eljegyzés.** Rozsnyai Sári (Odvos) és Politczer Imre (Timisoara) jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett).

Április 13, péntek

A fatális véletlenek ez a találkozása ezen a napon megdobogtatja minden balandó szívet, értjük ezalatt azokat, akikben egy csöppnyi hajlamosság szunnyad a babonák és kabalák iránt. Ha az ilyen babonás embernek valami nem sikerül április tizenharmadik napján, amely hozzá még — péntekre esik, akkor minden bizonnyal az ártatlan naptárt okolja a balsikerért. Hogy mennyire nincs igaza, azt öreg statisztikusok és idomilliomosok szépen kiszámították. A babonák származásáról kiderült, hogy a pénteki napról elterjedt babona nem Krisztus keresztrefeszítésétől veszi eredetét, mert Krisztus előtt is hittek már ennek a napnak szerencsétlen voltában a keleti népek. Általában azt hitték, hogy Sedim, a rossz szellem teremtésének napja péntekre esett s azért tartották ezt szerencsétlen napnak. A tizenhárom szám szerencsétlen voltáról Babiloniában találták az első írott feljegyzést egy agyagtáblácskán. Valamelyik babilonai király háremében 13 hölgyet dédelgetett. A háremben tűz ütött ki s mind a 13 feleség odaveszett... A babilonai király legközelebb már 14 feleséget ültetett be ujonnan épült háremébe. A statisztikusok most aztán véget vetettek ugy a péntek, mint a 13-as szám babonájának s bebizonyították, hogy éppen úgy történtek és történnek szerencsétlenségek a hét s a hónap bármely napján, mint pénteken és 13-ikán. Csak az a baj, hogy eddig még a babonás emberekről nem készítették statisztikát!

— **Kenyérbe sütötte gyermekét.** Nyitráról jelentik: Borzalmas módon gyilkolta meg egy ismeretlen asszony az újszülött gyermekét. Egy pékmester tett feljelentést arról, hogy valaki kenyert vitt hozzá sütni és amikor a kenyert készen kivette a sütőből, akkor látta elszörnyedve, hogy a kenyérbe egy csecsemőhotttestet rejtettek el, amely a kenyérrel együtt megsült. A rendőrség a lelketlen anyát nyomozza.

— **Akinek gyakran fáj a gyomra, belniük-dése renyhe, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehéressárga, étvágya megcsappant, annak a természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar szabályozza a székletét, rendbehozza az emésztését, élénkíti a vérkeringését és jó közérzetet teremt.**

— **Rövid idő kérdése a linzi vasút merénylek lebontatása.** Bécsből jelentik: A Linz közelében elkövetett vasúti merénylet tetteseinek nyomára jutott az osztrák rendőrség s a tettesek elfogatása most már csak rövid idő kérdése. A helyes nyomot egy falusi asszony szolgáltatta, aki közölte a rendőrséggel, hogy közvetlenül a katasztrófa előtt a helyszínen egy autót látott, amelynek lámpái le voltak oltva. Később ugyanezt az autót látta, amint Belz irányában elszárgult.

— **Universitatea—Nemzeti 6:1 (5:1).** Clujról jelentik: A Nemzeti csapata ma mérkőzött meg a cluji Universitatea-val, amely 6:1 (5:1) arányban legyőzte a magyar csapatot. A Nemzeti csapata ma este Timisoarára utazott, ahol a Ripensia-lyal mérkőzik.

Új adatok az állami pótdó kiszámításáról és befizetéséről

Az aradi pénzügyigazgatóság felvilágosításai

Általános érdeklődést keltett az Aradi Közlöny csütörtöki számában megjelent az a hirdetés, amely az április 1-én életbelépett jövedelmi adók állami pótdójának kiszámításáról és befizetéséről emlékeztet meg. A mai nap folyamán igen sokan keresték fel az aradi behajtási pénzügyigazgatóságot, ahol Neagota Gyula szolgálati főnök, az egyenesadó-ügyek régi referense mindenkinek megadta a szükséges felvilágosításokat.

Kijelentette az Aradi Közlöny munkatársának, hogy minden jövedelmiadó után külön-külön kell fizetni az állami pótdót a lapunkban már közölt adókulcs szerint.

A kereskedelmi, ipari ingatlan és szabadfoglalkozású stb. jövedelmek adóját a pénzügyigazgatóság az új törvények alapján állapítja meg és nyomban hozzászámítja a pótdót, amelyet a rendes jövedelmiadóval együtt hajt be. A fixfizetésű alkalmazottak (tisztviselők, munkások stb.) jövedelmi pótdóját a munkaadó minden hónap elteltével éppúgy beszolgáltatja az adóhivatalba, mint a pótdó alapjául szolgáló 4, illetve 8 százalék tisztviselői, fixjövedelmi adót. A pótdó kiszámításánál a nyugdíjra való levonás legmagasabb százaléka 10 percent, az állami alkalmazottaknál ennél magasabb nyugdíjilleték nincs. A magántisztviselők, munkások fizetéséből is csak 10 százalék nyugdíj vonható le, még ha emel magasabb összeget fizetnek is be a nyugdíjpénztárba. Akik egy nyugdíjpénztárnak sem tagjai, azoknál nyugdíj címén semmiféle számítható le. A tisztviselői pótdójának kiszámításánál munkásbiztosítópénztári díj nem számítható le, a munkásoknál azonban a balesetbiztosítási járulékkal csökkenthető az adóalap. Egyébként a pénzügyigazgatóság a Bucurestiből kapott hivatalos táblázatot most sokszorosítja és rendelkezésére bocsátja a sok alkalmazottat foglalkoztató aradi nagyvállalatoknak, amelyek a legprecízebben és leggyorsabban megállapíthatják abból a levonandó pótdókat.

— **Halálozás.** Marencsák Margit f. hó 11-én este elhunyt. Temetése f. hó 13-án, délután fél 6 órakor lesz a felsőtemető halottcsarnokából.

— **Tengerbe süllyedt egy constantai ucca.** Constantából jelentik: A Cuza Voda-ucca egy része ma reggel hirtelen a tengerbe süllyedt. Az uccarész helyén szakadék tárog, amelyből időnként forró vizsugar lövel fölfelé. A Cuza Voda-uccának ez a része lakatlan volt már hosszabb idő óta s ezért emberéletben nem esett kár.

Maxim Gorkij a „Maxim Gorkij” repülőgépen

Maxim Gorkij, a világhírű író, életében először május elsején fog repülőgépre ülni. Valószínűleg a készülő óriási repülőgépen fog felszállani, mely nevét viseli. Az orosz újságok szerint a „Maxim Gorkij” legalább ötven különböző gyárnak a munkája. A nyolcmotoros, teljesen ércből szerkesztett repülőgép sulya 40 tonna lesz és 63 utast fog befogadni. Rádiójának hangszórója 12 kilométer távolságba viszi el a hangot.

— **Nyilvános árlejtés a Neptun-fürdő vendéglő-bérletére.** Csütörtökön délelőtt folyt le az aradvárosi Neptun-strandfürdő vendéglői idenybérletére kitűzött nyilvános árlejtés. Klenc vendéglős adta be pályázatát a bérletre, akik közül a bizottság Pferschy József régi vendéglős ajánlatát minősítette a legkedvezőbbnek, amennyiben 66.600 lej szezonbérletért neki adta ki a vendéglő bérletét. Pferschy egykor Clujon (Kolozsváron), később Lipován (Lippán) tartott vendéglőt és működése elé nagy várakozással tekintenek. A többi strand-bérleményre nem akadt egyelőre reflektáns.

— **Ma az alanti gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

RÉNYI: Bulevardul Regina Maria.

KAIN: Piața Avram Iancu.

NIEDERMAYER: Piața Snt. Sava.

Ujabb nagyarányú kémkedést lepleztek le Franciaországban

Vezérkari tisztek letartóztatása — Francia katonatiszt nem barátkozhat német nővel

A Stavisky-botrány ismét halálos áldozatot követelt

Párisból jelentik: Franciaországban újabb nagy kémkedést lepleztek le. Strassburgban a legutóbbi napokban letartóztattak három vezérkari és husz alantás tisztet, élükön Marquet ezredessel. Kiderült, hogy a tisztek feltűnő szépségű fiatal német hölgyekkel ismerkedtek meg, akik valamennyien egy kémszervezetnek voltak a tagjai és a tisztek bizalmába férkőzve, kiesítették azoktól a francia határment: erődítések terveit. Az egyik letartóztatott főhadnagy elfogatásakor agyonlőtte magát. A kémkedési afférrel kapcsolatban Petain marsalli szigorú parancsot adott ki, amelyben megtiltja, hogy francia tisztek német nőkkel házasságot kössenek, vagy barátságot tartsanak fenn.

Itt írjuk meg, hogy a Stavisky-botránynak újabb szenzációja van. Tegnap hirteien meghalt Maurice David, a párisi Társadalombizto-

sító Intézet titkára. A haláleset rendkívüli feltűnést keltett, miután a titkárnak a jövő héten kellett volna megjelennie a Stavisky-ügyet vezető vizsgálóbíró előtt, hogy Dalamier volt gyarmatügyi miniszter szerepéről tegyen vallomást. Az orvosok megállapították, hogy Maurice David szívbajban szenvedett és halála szívroham következtében állott be, a párisi lapok azonban kételkedéssel fogadják az orvosi megállapítást.

A Stavisky-botránnyal kapcsolatosan egyébként *ma elhatározták, hogy felüggesszük Daladier mentelmi jogát.* A dijoni törvényszék ma elutasította a Prince bíró meggyilkolásával gyanúsított Lussac báró és Carbone szabaddábrahelyezés iránti kérelmét. Carbone nyíltan vádolja a nyomozást vezető Bonny volt rendőrfelügyelőt a gyilkosságban való részvétellel.

A kisebbségi nyelv kérdése az aradi Ipari- és kereskedelmi tanács ülésén

Az erdélyi és bánági ipartestületek kongresszusát 15-én tartják meg Clujon

Ma délután hat órai kezdettel tartotta meg az Aradi Ipartestület előljárási ülését. Vulcu I. Maxim elnök megnyitó szavai után Dolga Mircea titkár felolvasta a legutóbbi előljárási ülés jegyzőkönyvét. A jegyzőkönyvhöz való hozzászólás során Glück József előljárási tag kérdést intézett az elnökhöz arra vonatkozólag, hogy a jegyzőkönyvet a szokástól eltérően, miért nem olvasták fel magyar nyelven is. Vulcu elnök ekkor közölte az előljárással, hogy az ipartestület 132.723—1934. szám alatt munkügyi miniszteri rendeletet kapott, amelyben a miniszter arra hivatkozik, hogy tudomása szerint egyes ipartestületeknél a könyvitelt és a levelezést nem vezetik román nyelven és ezért felszólítja a testületeket, hogy az összes iratokat az állam nyelvén vezessék és a testületek ülésein az előterjesztéseket, valamint felszólalásokat ugyancsak román nyelven tartásuk meg. Kisebbségi nyelven az előterjesztéseket vagy felszólalásokat csak akkor lehet ismertetni, ha valamelyik tag, aki az állam nyelvét nem érti, ezt kifejezetten kéri. A miniszteri rendelettel kapcsolatban több felszólalás hangzott el. Reinhart Gyula annak szó szerinti lefordítását kérte, majd pedig Voitlceanu iparhatósági biztos és Vulcu elnök hozzájárulásával a jegyzőkönyvet magyar nyelven is ismertették, tekintettel arra, hogy ezt több előljárási tag is kérte. Ugyancsak magyar nyelven ismertették Dolga titkár jelentésének adatait is.

A jelentésben a titkár beszámol arról, hogy az erdélyi és bánági ipartestületek kongresszusát, amelyet Arad kezdeményezett, e hó 15-ikén tartják meg Clujon

a következő tárgysorozattal: 1. A munkakamárák és az ipartestületek. 2. A munkásbiztosítási törvény. 3. A kontárkérdés és a közüzemek kérdése. 4. Adóügyek, konverzió és az iparosság általános helyzete. Beszámolt a titkár arról is, hogy az elmúlt hónapban 41 iparendélyt váltottak ki és 16 engedélyt adtak vissza Aradon. A pénztári jelentés felolvasása után sor került a tizenöt előljárási tag kisorsolására. Az alapezabályok értelmében ugyanis a 45 tagú előljárási 15 tagját kisorsolják és a legközelebbi közgyűlésen a megüresedett 15 helyre új választást tartanak. A tizenöt kisorsolt előljárási tag a következő: Bodrogean Aurel, Tomici Pavel, Rusu Pavel, Sfat Vichentie, Felnean Péter, Scortar Gheorghe, Niculescu Mihály, Baranyi Ferenc, Moskovitz Izidor, Kovács Ferenc, Hilyer Mihály, Gáspár Árpád, Köszeghy Emil, Baricz Máté, Engelhardt Ferenc. Az előljárási tagok közül Kron Lénárd elnöklele alatt husz tagú jelölő-bizottságot választott és Reinhart Gyula javaslatára megbizta a jelölő-bizottságot, hogy munkájáról a legközelebbi előljárási ülésen tegyen jelentést.

Vulcu elnök ezután bejelentette, hogy az elnökség azt javasolja, hogy az előljárási Moskovitz Izidor alelnököt bizza meg az aradi Ipartestületnek a cluji kongresszuson való képviselővel.

Az előljárási Vulcu Maxim elnök és Moskovitz Izidor felszólalása után úgy határozott, hogy a kiküldött fejezze ki a kongresszuson az aradi Ipartestületnek azt a kívánságát, hogy a kézműipari kamarák megvalósítását tartja szükségesnek és csak abban az esetben kéri a kisiparosságnak a kereskedelmi kamarához való beosztását, ha az előbbi tervet egyelőre nem sikerül megvalósítani.

A Himalája-expedíció kedden utazik Münchenből Indiába. Külön filmfőszereplésük is lesz. A fővitéleket Richard Angst végzi, aki mellett mint segédoperátor Hans Ertl, az SOS Jéghegy ismert hegymászója dolgozik. Az expedíció színesztagiául Gustav Diessl, a neves német filmművészt szerződtették. Az egész expedíciót báró Dyhrenfurth vezeti.

Uj magassági világrekord. Rómából jelentik: Egy olasz katonai repülő, névszerint Donati Renato megdöntötte az abszolút magassági rekordot. A rekorddöntő kísérlet, amely rendkívüli sikerrel járt, Montecelio mellett folyt le a katonai repülőtéren. Donati délelőtt 11 óra 38 perckor indult el a repülőteréről, ahová 12 óra 53 perckor érkezett vissza. Elérte, sőt meghaladta a 14.500 méteres magasságot, jelentős mértékben tulszárnyalva az eddigi rekordot, amelyet a francia Lemoin tartott 13.661 méterrel. Donati a sztratoszféri magasságban igen nagy hideget tapasztalt, amely néha a minisz 56 Celsius fok alá is leszállt. Donati gyors leereszkedése miatt néhány percre elalált, amikor a földre ért, azonban jelenleg kitűnően érzi magát s örül sikerének. Az olasz rekorder külön erre a célra készült kétfedeles Caproni-gépet használt.

Influenza, spanyoljárvány, torokgyulladás, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák megbetegedése, valamint izületi bajok vagy tüdőcsucshurut esetén gondoskodják arról, hogy gyomra és beleit a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által gyakran és alaposan kitisztítsanak.

A

Hapag-Északi foki utazások felülmúlhatatlan utazási élvezeteket nyújtanak.

Az 1934. évi utolérhetetlen északfoki utazás programja:

Két északfoki utazás az „Oceana” kiránduló hajóval július 1. és 18-án Hamburgból 16 nap Norvégia és a Fjordokra.

Nagy Spitzberga—Island és Norvégia utazás a „Milwaukee” motoros hajóval július 21.—augusztus 18-ig.

Skocia—Norvégia—Dánia utazás augusztus 5.—augusztus 18-ig.

Dacára a hagyományos kifogástalan kivitelnek, nagyon mérsékelt részvételi díjak.

Jelentkezés és prospektus:

HAMBURG—AMERIKA LINE S. A. R.

képviselőténél:

KÜNSTLER UTAZÁSI ÉS VIZUMIRODA

Arad, Bul. Reg. Maria 24.

Telefon: 86

Vidit és szénit

Germanidree

Buder és Crém

Magyar követ Oroszországban. Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint, a külügyminiszter a kormányzó utasítására dr. Junghert-Arnothy Mihály követségi tanácsost, az ankarai magyar követség vezetőjét megbizta a Szocialista Szovjetköztársaságok Uniójában való képviselővel. Az új követ megtartja a török köztársaság területére kiterjedő megbizását is.

Az aradi és aradmegyei Közigazgatási Tisztviselők Egyesülete vezetőségi ülést tartott délelőtt 9 órai kezdettel, a vármegyei prefektúra közgyűlési termében. A vezetőségi ülésen dr. Ciuca Ioan megyei közigazgatási igazgató elnököl.

Az Aradi Vendéglősök Szindikátusa 1934. április hó 16-án, délután 4 órakor az Iparos Otthon nagytermében tartja a rendes évi és tisztviselő közgyűlést. Ezuttal tisztelettel meghívjuk az összes tag urakat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. A közgyűlési tárgysorozat látható a minden tagnak kézbesített meghívokon. A vezetőség.

Az aradi háztulajdonosok szindikátusa értesíti a háztulajdonosokat, hogy az új adótvény értelmében egyeseknek új adóvallomást kell beadniuk, másoknak joguk van megfellebbezni a tavalyi adókat. Ugy ezekre, valamint a lakbértörvényre és konverzióra vonatkozólag ingyen tanácsot szolgál az Iroda. Str. Eminescu 28. sz.

Uj kurzusok a Berlitz-iskolában. A Berlitz-iskola közli, hogy április 16-án új tanfolyamok kezdődnek román, német, angol és francia nyelven. Tanfolyamok kezdődnek haladóknak és magasabb fokú haladóknak. Felvilágosítás és beiratkozás naponta 9-től 21 óráig a Berlitz-iskolában: Bohus-palota, Str. Romanului 3.

Turistakirándulás. A Societatea Carpatină Ardeleană sectia Czáran Arad (EKE) 15-én, vasárnap két kirándulást rendez. Az I. csoportban résztvevők reggel 5 órakor indulnak a hegyaljai villamoson Aradhegyaljára. Menetirány: Siria, siriai gerincut, Feredeu-templomvölgyi ut, Chiocroc. Visszatérés este 8 órára. Menethossz 21 km. Vezető: Belezna Agoston. — A II. csoport reggel 8 órakor indul szintén a villamoson. Menetirány: Radna, lipovai várromok és vissza. Menethossz 14 km. Visszatérés este 8 órára.

A „Reklámélet” legújabb száma tulzás nélkül a nyomdaipar remeke. Tele van szebbnél-szebb többszínnyomású melléklettel, pompás illusztrációval. Értékes cikkeket dr. Vajda István, dr. Barinkay Ferenc, Lovász Károly és Forbáth Róbert írták. Hirrovat és kirakattfelvételek egészítik ki a számot. A Balogh Sándor kitűnő szerkesztésében megjelenő „Reklámélet” előfizetési ára egy évre 530 lej. Kiadóhivatal: Budapest, V., Bálvány-ucca 12.

URANIA TELEFON: 480.

MA, pénteken, 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{2}$ órakor PREMIER!

Két iómadár

Szenzáció katonavígjáték a külfölddel egyidőben. Paul Hörbiger — Fritz Kampers.

D. n. 8 órakor 6 lejes átlagnyarakkal:

CHEVALIER,
a nevelő ióhadnagy.

FILM KÖZLÖNY

Az örök vándor

(The Wandering Jew)

Conrad Veidt nagy filmdrámájának bemutatója a Centralban.

„Mindnyájan örök vándorok vagyunk s bolyongunk a szárazföld és a csillagok között kiszabott pályánkon...” Ez a mottója Conrad Veidt nagy, amerikai filmjének, amely anyagi áldozatokat nem kímélve, olyan hatalmas apparátussal készült el, hogy a hangosfilm terén ugyiszólván egyedül álló a maga nemében. „Az örök vándor” monumentális, valóban nagyszabású kosztümös filmdráma. Sue Eugen hírneves regényének nyomán került filmre ez az érdekes, mindig aktuális történet, a nyugtalan szellemű „Bolygó Zsidó” története, mely négy különböző korszak tükrében mutatja meg a hit és a hitetlenség örök harcát: Krisztus és az Örök Vándor egymással küzdő árnyékát...

Jeruzsálemben találkozunk először a Bolygó Zsidóval, aki Pontius Pilátus ítélőszéke előtt elkiáltja: „Bocsásd szabadon inkább Barrabást!” Megtagadja Krisztust a kereszt árnyékában s ezért örökké bolyongania kell, amíg meg nem leli a Hit világosságát... A drámai hatású cselekmény szépségét jelentékenyen emeli Maurice Eloy, a rendező történelmi hűségű szcenírozása. Ezek óta nem láttunk ilyen hatásos tömegjeleneteket és ilyen mesteri beállításokat. Conrad Veidt utólréhetetlent produkál. Rajta kívül négy szépséges amerikai színész is egy sereg kitűnő epizódszereplő emeli még a film értékét.

Egyszer az életben

Gustav Froehlich legújabb filmjének premierje a Select-moziban.

Mégis csak szép az élet! — erre az optimista sarkigazságra akkor jön rá Gustav Froehlich — azaz pardon, a szerep szerint Saval, az egyszerű kis könyvelő, amikor ötmillióval akatáskájában kénytelen két napra megszállni egy fényes hotelben, mert a pénzt nem tudta befizetni a bankba szombat délben. Két napra tehát a szegény kis hivatalnokra hull az ötmillió minden fénye: a hotelben külön, fiatal milliomosnak hiszi mindenki s úgy bánnak vele, mint egy kiskirályal... Ugyanezt az álméletet éli két napig Camilla Horn — pardon, Lilly, a mannequin is a Grand Hotel paradicsomában. Ott a divatruház, amelynek ruháit reklamirozza, grófnőnek adja ki s így kerül össze a „milliomos”-sal... Ennek az álmvilágban eltöltött két napnak bájos, fordulatos és eseményekkel teli történetét adja a film, a legkedvesebb filmoperettek egyike az utóbbi időben. Max Neufeld, a rendező teletűzdelte ragyogó ötletekkel s Allan Gray a kitűnő zeneszerző fülbemászó slágerekkel. Gustav Froehlich is meglepetéssel szolgált: ebben a filmjében énekel először mély bariton hangon, igen kellemesen. Camilla Horn tündéren szép.

Két jómadár

Fritz Kampers vígjátékának bemutatója az Urániában.

Rengeteg helyzetkomikum, csupa humor, ötlet és kacagás jellemzi Fritz Kampersnek, ennek a kitűnő karakterszínésznek legújabb katonavigjátékát. Egy időben egymás után futottak a kacagató, szellemes és kevésbé szellemes katonavigjátékok, azonban egyetlen alkalommal sem vették cselekményüket a háborús időszakból, a frontok hinterlandjáról, csak a békevilág, a régi szép katonaidők kedélyes cselekményeit dolgozták fel. Valamennyi eddig látott katonavigjáték fölé emelkedik tehát a „Két jómadár” című, ötletektől sziporkázó filmjáték, amely a nagy háború vidám és kedves epizódjait eleveníti föl. Fritz Kampers a főszerepben eredeti, jóízű humorával a siker magaslatára lendíti a vígjátékot. Partnerője a pikáns szépségű Jessy Vihrog, míg a filmoperettek bonvivánja, a szimpatikus Paul Hörbiger is olyan nagyszerű szerephez jutott, amilyen alakításra már régen nem nyílt alkalma.

Dalos-különvonat Belgrádba

A timisoarai szerb dalárda és a timisoarai Hazamir zsidó dalárda 1934. április 20-án különvonattal Belgrádba utazik. Indulás 1934. április 20-án délben, visszaérkezés április 24-én reggel. Ár: Kollektív utlevél-, vasut- és vizumköltségekkel egyetemben 550 lej. (Az ár Timisoara—Timisoara utvonala értendő.) Jelentkezni lehet: Az Aradi Közlöny főkiadóhivatalában, telefon: 151., az Erdélyi Hírlap kiadóhivatalában és Sándor Ferenc menetjegyirodájában. A kollektív utlevélhez szükséges iratok: 1. állampolgársági bizonyítvány közjegyzői másolata, 2. személyazonossági igazolvány.

Jelentkezési határidő 1934. április 16., este 6 óráig.

Figyelmeztetjük az utazó közönséget, hogy ezen terminus után a kollektív utlevélbe semmi körülmények között nem áll módunkban felvétetni. Tehát ajánlatos mielőbb jelentkezni.

SPORT KÖZLÖNY

10:6 arányban győzött a Hakoah Békéscsaba felett

Első nemzetközi versenyüket szép vivással nyerték a Hakoah vivői

Hatalmas erkölcsi sikerrel zárult az aradi Hakoah Sportegylet nemzetközi négyes kardcsapatversenye, amelyen az aradi együttes a békéscsabai bankvivők jóképességű csapatát látta vendégül, ugyanis az aradi csapat szép küzdelem után, 10:6 arányban, megérdemelten verte a csabaiakat.

Az aradi csapatban kitűnően vivott Altmann Endre, de a többiek is. Dr. Bánfi, Weinberger és Fränkl jól dolgoztak és valamenynyien részesek a szép sikerben. A csabaiak legjobbjai Karácsonyi, Viski, de Szederkényi

is kitűnő erő, míg Boross kissé lassu, de szép stílussal vivott. A győzelmeket a következőképpen szerezték a vivők:

Hakoah, Arad: Altmann 4 győzelem, Fränkl 2 győzelem, Weinberger 2 győzelem, dr. Bánfi 2 győzelem. — Békéscsaba: Viski Lajos 2 győzelem, Szederkényi Jenő 2 győzelem, Karácsonyi Lajos 1 győzelem, Boross Pál 1 győzelem.

A verseny után mindkét csapat tagjai szépkivitelü érdemijazásban részesültek.

Folytatódnak vasárnap a küzdelmek a kerületi bajnokságért

A főesemény a CAA—Hakoah derbimérkőzés, amely a CAA-pályán kerül lebonyolításra — Teljes forduló a másodosztályban és az ifjúsági bajnokságban

A katolikus és görögkeleti húsvét miatt háromhetes megszakítás után vasárnap folytatódnak Aradon a kerületi bajnokság küzdelmei, amelyek ismét pályára szólítják valamennyi csapatot. Az elsőosztályu bajnokságban ismét derbyt játszanak és pedig ezúttal az első helyen levő Hakoah ütközik meg a második helyen levő CAA-val és a mérkőzés győztese előreláthatólag az 1933—34. évi kerületi bajnokság nyertese is lesz. Az érdekesnek ígérkező meccs előtt, amely a CAA-pályán kerül lebonyolításra, a Transylvania és Tricolor fognak meccselni a bajnoki pontokért. Ez az összecsapás is erősnek ígérkezik, de a papírforma kétféle Transylvania-győzelmet jósol. A Gloria-CFR sporttelepén is kettős elsőosztályu bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra. Itt az SGA és a Soimii játszik a főmeccset, az előmérkő-

zésen pedig az Unirea és Olimpia-PTT csapatnak össze. Az előbbi meccsnek az SGA a favoritja, az utóbbi nagy küzdelemnek ígérkezik.

A másodosztályu bajnokságban teljes fordulót játszanak a csapatok és a legérdekesebb az Intelegerea meccse lesz a Victoria ellen. A többi meccseken, ugymint a Crisana—Virtutea, Juventus—Vulturul, Titanus—Fortuna, Banatul—CAR, Frontiera—Astra és Alimentatie—Patria az előlálló csapatok a favoritok.

Az ifjúsági bajnokságban szintén komplett forduló keretében játszik le a derbyjellegű Soimii-CFR—AMEFA-meccset, de a többi mérkőzések is nagy küzdelmeket fognak hozni, főként a Juventus—Olimpia és Intelegerea—SGA mérkőzések. A szövetségi díjért három mérkőzést játszanak a csapatok és pedig a Transylvania—Unirea, Gloria-CFR—Olimpia-PTT, valamint Fortuna—Tricolor mérkőzéseket.

Összeállították az osztrák válogatott csapatot

Bécsből jelentik: Ausztria és Magyarország között vasárnap a Hohewarte-ni pályán lejátszódó mérkőzésre Meisl Hugó osztrák szövetségi kapitány ma állította össze az osztrák válogatott csapatot, amely a következők: Blatter—Cisar, Seste—Wagner, Smistik, Nausch—Ziechek, Bican, Sindelar, Schell, Virtel.

Összeállították Románia birkózó-válogatottját

Bucurestiből jelentik: A közeljövőben lebonyolításra kerülő birkózó Európabajnokságokra a román birkózószövetség is összeállította csapatát, amely Románia színeit képviselni fogja. A válogatottban a következő versenyzők fognak szerepelni: Légsúly: Horváth (Lugoj) és Abrudan (Satumare). — Pehelysúly: Tözsér (Oradea) és Györkös (Resita). — Könnyűsúly: Borlovan és Dragomir, mindkettő Lugoj. — Középsúly: Ungur (Delta) és Lazar (Lugoj). — Nagyközépsúly: Cocos (Vinga) és Mészáros (Resita). — Nehézsúly: Kondorossi (Arad).

A Kispest vereséget szenvedett a fővárosban

Venus—Kispest 5:1 (3:1)

Bucurestiből jelentik: A Ripensiatól elszenvedett súlyos veresége után, a Venus csapata összeszedte magát és meglepően jó játékkal, valósággal lelépte a fáradt Kispestet. A Venus ezúttal pompásan játszott és Motoroiu (4), valamint Valcov II. góljaival biztosan nyert. A Kispest a „becsületgölt” előre szerezte meg Szepes révén. Bíró: Ceau-reanu.

A nemzetközi ökölvívó-bajnokság második napja

Budapestről jelentik: A nemzetközi ökölvívó-bajnokság második napjának mérkőzései a következők voltak: Bantam-súlyban: Kogelsky lengyel bajnok pontozással győz Larsen norvég ellen. Cerderberg svéd bajnok Spanagel német ellen. Pehelysúlyban: Frigyes magyar bajnok pontozással győz Ahlm svéd ellen, Harlansky lengyel bajnok a román Iordanescu ellen. Középsúly: Majchrzycki hatszoros lengyel bajnok pontozással győz Blum német ellen, Neri olasz pontozással győz Petrescu román ellen. Rövid szünet után megkezdődtek a kishézsúlyú mérkőzések: Havelka cseh pontozással győz Saruggia olasz ellen, majd a szegedi Szabó pontozással vereséget szenved Anterak lengyel bajnoktól. Zechstmayr nyolcszoros osztrák bajnok nagy pontkülönbséggel győzött Reino eszt bajnok ellen.

O Az AMEFA Oradeán. Az AMEFA meghívást kapott az oradeai Staruinta (Törekvés) részéről egy barátságos mérkőzésre, amely vasárnap Oradeán kerül lebonyolításra. Az aradi munkáscsapat komplett összeállításban randul Oradeára, hogy a kitűnő Törekvéssel összemérje erejét.

Syracuse csapágyfém felül minden más csapágyfém, kapható az ország minden nagyobb vaskereskedésében.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Érdekes körülmények között távozott Birtolon Aurél az Allatexport Szindikátusok Országos Szövetségének elnöki állásából

Egyszakaszos törvénnyel akarták beolvasztani a 14 szindikátus központját a Mezőgazdasági Kamarák Egyesületébe. — Birtolon volt képviselő a lemondás kulisszatitkairól

Tudvalevőleg Birtolon Aurél volt aradme gyei nemzeti-parasztpárti képviselő, az elhunyt Pop C. István dr. veje több mint egy éven át elnökként vezette a romániai 14 allatexport-szindikátusból alakult Országos Export Szindikátusi Szövetséget (Uniot), amely Románia állam- és huskivitelét irányította és nagy tervekkel akart megvalósítani. Néhány héttel ezelőtt az a hír érkezett Bucurestiből, hogy a szindikátusok szövetsége megszűnik, mert egy új törvénnyel beolvasztják a Mezőgazdasági Kamarák országos uniójába. Ez azonban nem következett be, de Birtolon Aurél és az export-szindikátusok szövetségének egész igazgatóságának lemondott. Mivel a hírek szerint a lemondás homályos körülmények között történt, az Aradi Közlöny munkatársa kérdést intézett a tegnapi estig Aradon tartózkodott Birtolon volt képviselőhöz, aki az alábbi, teljesen ismeretlen adatokkal világította meg lemondásának körülményeit:

— Az allatexport-szindikátusok uniójának elnöki állását annakidején azért vállaltam el, mert az nem volt politika, hanem közgazdasági tisztség. Vidrighin Stan tavaly mint politikai elnökjelölt szerepelt, de vele szemben engem választottak meg. Képességeimnek megfelelően dolgoztam Románia exportjának sikere és az Unió megalapozása érdekében. Az új rezsim kezdetekor felkerestem Manoilescu-Strunga földművelésügyi alminisztert, aki nyomban kijelentette, hogy bár egyéniségem ellen kifogása nincs, mégis az elnöki állás elhagyására kért fel, mert egyik párthívét akarta arra a tisztségre jelöltetni. Erre kijelentettem, hogy kivánsága indokolatlan, sem az Unió, sem én szabálytalanságot nem követünk el s ha kell, felvesszük a harcot. Kérésre az alminiszter nem vizsgálgatott, hanem személyesen vezette a vizsgálatot az Uniónál és az eredménnyel meg volt elégedve. Arra kért, hogy továbbra is vezessem az országos egyesületet, mert a vezetőséget nem cserélik ki. Erre én kijelentettem Manoilescu-Strungának, hogy hajlandó vagyok a kormány gazdasági politikáját képviselni az Unióban, ha garantálható, hogy a kizárólagos allatexporttal foglalkozhatik, politika nélkül és ha az alminiszter lehetővé teszi, hogy az Unió ügyeiben ezután is ugyanolyan szabadon működhetek a különböző szakminiszteriumokban, mint az előző kormány alatt. Az alminiszter kilátásba helyezte, hogy kivánságom teljesül és erre újból megkezdtem elnöki működésemet, felkerestem a legfontosabb külföldi piacokat s előkészítettem az új kampányt. Nagy memorandumot intéztem a miniszteriumokhoz a szindikátusaink ezévi terveiről. De csodálkozva állapítottam meg, hogy az alminiszterrel folytatott tárgyalásaimnak nem volt meg a kívánt eredménye: a memorandumokra választ nem kaptam és ezért összehívtam a szindikátusok közgyűlését, hogy beszámoljak az eseményekről. Három nappal a közgyűlés előtt egyszakaszos törvényjavaslatot nyújtottak be a parlamentben arról, hogy az Allatexport Szindikátusok Uniója beolvad a Mezőgazdasági Kamarák Uniójába, tehát ezzel a mi szövetségünk teljesen elveszítene működési alapját. Ez a lépés politikai okokra vezethető vissza, ezért a liberális-párthoz tartozó szindikátusi tagokból álló bizottságot meneztetünk a földművelésügyi miniszterhez és arra kértük: vonja vissza az említett törvényjavaslatot és akkor a mi uniónk is teljesíti a miniszteriumnak még sze-

mélyi áldozatokat kívánó akaratát is. Ezt azért tettük, nehogy a nagy munkával megalapozott export-szindikátusi szövetségünk teljesen megszűnjön. A földművelésügyi miniszterium azt kívánta, hogy az Unió teljesen új vezetőséget válasszon, természetesen a mostani rezsim híveiből.

Birtolon Aurél ezután élesen bírálta a fenti eljárást és kijelentette, hogy Unió új igazgatóságot alakított, amely Lobontiu középiskolai tanárt választotta meg elnöknek, aki három nappal ezelőtt már el is utazott Bécsbe, hogy az Ausztriával megkezdett román-osztrák allatkereskedelmi tárgyalásokat folytassa ott, ahol az Unió előbbeni elnöke abbahagyta.

Nagy kölcsönt vesz fel Arad új tanácsa a városfejlesztésre

Beszélgetés Muresan János aradvárosi főmérnökkel a soronkívüli közmunkákról — Utakat készítenek, kibővítik a vízvezeték- és csatornahálózatot

Aradi gazdasági körökben arról értesült az Aradi Közlöny munkatársa, hogy a legközelebb megtartandó községi tanácsválasztások alapján összeülő aradvárosi nagytanács működési programjának legsürgősebben napirendre kerülő része annak a jelentékeny kölcsönnek a felvétele, amellyel Arad elhanyagolt városrészeit a mai kor igényeinek megfelelően rendbe akarják hozni. Az elterjedt hírek alapján felkerestük Muresan Jánost, Aradváros főmérnökét, aki a nagyszabású tervek megvalósításáról az alábbi figyelemreméltó adatokat adta az Aradi Közlönynek:

— Évek óta mindent elkövetünk a város elhanyagolt részeinek modernizálása érdekében, azonban a város nem rendelkezett megfelelő anyagi eszközökkel. A legsürgősebben rendbe kell hozni a legnagyobb összekötő utakat, főleg a Pernyávába és a vásártérre vezető utvonalakat, a Curtici-utat, a gáji (libásdüllői), a micalacoi, a Mosóczy-telep felé vezető Strada Suralacoi, a Strada Vasile Paguba és végül az oradeamarei utat. A munka körülbelül 7 millió lejt igényel. A cukorgyár környékének rendezése is halaszthatatlan, a Marospart védműveire, a vízvezetési csőhálózat kiterjesztésére, a vágóhid renoválására és más nagyfontosságú beruházásokra okvetlenül kölcsönt kell felvennünk és erről már behatóan tárgyaltam is dr. Ursu János polgármesterrel, aki kijelentette, hogy az új nagytanács legelső teendői közé sorolja az említett munkálatokat.

— Körülbelül milyen összegű kölcsönről van szó? — kérdezte munkatársunk.

— Pontosan még nem számítottuk ki, — volt a válasz, — de semmiesetre sem 300 millió lejt, hanem évekkel ezelőtti terveztünk. Ugyanis azóta úgy az anyagárak, mint a munkabérek lecsökkentek és a 300 millió lejnél jóval kisebb összeg is elég lesz a legsürgősebb beruházásokra. Remélhetőleg az ország gazdasági viszonyai előbb-utóbb normális keretek közé jutnak és az említett nagyfontosságú célokra különböző pénzügyintézeteknél, és a közintézményekhez támotható állami hitelintézeteknél sikerül hozzátámoogatni a szükséges kölcsönhöz. Muresan főmérnök fontos nyilatkozatához

A japán árucikkek versenye a világcikkekön

Óriási mennyiségben szállítja az órát Svájcba

A különböző államok fővárosaiból érkező jelentések szerint, a legerősebb ipari államokban is kellemetlenül érzik Japán gazdasági versenyét. A távolkeleti sárgák országának óriási gazdasági felkészültségére jellemzők az alábbi gazdasági adatok: 40 ezer fémteubszó szállított Hollandiába teljesen alacsony áron. Tíz év óta nagy kvantumokban margarint is exportál Németországba és ezt a cikket az utóbbi esztendőben megtízszerezte. Belgium Kongó-gyarmatára 40 százalékkal olcsóbban szállít iparcikkek, mint maga Belgium. Délamerikában a múlt év második felében 30 ezer yen volt az exportja, míg 1932. ugyanazon időszakban csak 9 ezer yen. Chile államnak 200 ezer darab villamosvilágítási cikket szállított. Svájcba, az órapár hazájába, nem darab számban, hanem kilószámra szállítja a legfinomabb órákat, hogy nagy konkurrensé lehessen a svájci iparnak. Csehszlovákiának egyik legerősebb versenytársa az európai piacokon, mert Csehország a revalorizáció mellett sem bír olyan olcsón exportálni, mint Japán. Fokozatosan fejleszti ki bankösszeköttéseit és nyersanyagbeszerző óriási hálózatát. Teljesen érthető tehát, hogy mértéktelen terjeszkedése világszerte nyugtalanságot kelt.

azt fűzzük hozzá, hogy a „Cassa Economie si Cecuri“ (postatakarékpénztár) több milliárd lej felesleggel rendelkezik és ilyen célokra is folyósít kölcsönöket.

— **Deviza-árfolyamok.** Zürichi tőzsderegisztráció: Bucuresti 3.05, Berlin 122.—, New-York 3.08 és fél, London 15.94 és fél, Páris 20.38 és háromnegyed, Milánó 26.45, Prága 12.84, Belgrád 7, Bécs 72.31 (57.—).

— **Aradi adófellegbezési tárgyalások.** E hó 18-ikán kezdődnek az aradi pénzügyigazgatóság az adófellegbezési tárgyalások, amelyek előreláthatóan 11 napig tartanak. Azok az adóügyek kerülnek napirendre, amelyeket 1933-ban fellegbezték meg, vagy amelyeket a felsőbb fórumok újból tárgyalás végett küldtek le a pénzügyigazgatósághoz.

— **Németország ötszáz millió márkás kölcsönt akar felvenni Amerikában.** Berlinből jelentik, hogy a Német Birodalmi Bank aranyállományva rendkívül lecsökkent és ezért sürgősen szüksége van nagyobb kölcsön felvételére. Schacht dr., a Birodalmi Bank elnöke több szakértő kíséretében New-Yorkba utazik, hogy az USA-tól 500 millió márká kölcsönt kérjen.

— **Meghívó.** Az Aradi Kereskedelmi Testület tagjait meghívjuk az 1934. április 22-én, vasárnap d. e. 11 1/2 órai kezdéssel egyesületi helyiségünk nagytermében megtartandó évi rendes és egyben tisztárai választó közgyűlésére, amelynek tárgysorozata a következő: Elnöki megnyitó, évi jelentés, zárszámadások és felmentések, költségvetés, az alapszabályok 21-ik szakaszának megváltoztatása és elnöki tanács helyett alelnökök tisztjének a szervezése, elnök, alelnökök, pénztáros, alapadomány ellenőr, számvizsgáló bizottság és választmány választása 3 évi időtartamra, végül indítványok. A közgyűlést d. u. 3 órakor a szövetségi elnöki tanács értekezlete követi és így a közgyűlésen jelen lesznek a szövetség összes egyesületeinek a képviselői is, valamint dr. Fried János szövetségi főtitkár is, úgy, hogy ez a közgyűlés egyben egész kereskedelmi életünk megnyilatkozását fogja jelezni. Kérjük tehát összes tagjainkat, hogy mindannyian jelenjenek meg egyesületi helyiségünk nagytermében: Bulv. Regina Maria 13. sz. a. Domán Sándor elnök, dr. Szőlősi Zsigmond főtitkár.

Uj nagy váltóvisszleszámitó-intézet Csehszlovákiában állami támogatással

— Ami nálunk is aktuális —

Nagy érdeklődéssel tárgyalják bucaresti-i pénzügyi körökben azt a prágai jelentést, mely a válságba jutott Csehszlovákia gazdasági újjászervezéséről számol be. A kormány a cseh korona hivatalos leértékelésével kapcsolatban számos új intézkedést fogantatott és új intézményeket létesít. *Meg akarja alapítani azt az új váltóvisszleszámitó-intézetet, amelynek támogatására az állam százmillió csehszlovákia, a betegsegélyző pénztárak 40 millió csehszlovákia, az általános biztosító intézetek 22 millió, az életbiztosító társaságok 70 millió, összesen tehát 242 millió csehszlovákia adnak.* Ez az új bank a nehéz viszonyok közé jutott pénzügyi intézetek által benyújtott váltók reescompálásával foglalkozna és ezáltal hozzájárulna a hitelélet fellendítéséhez.

A másik fontos megoldás: a parlament átalakítása. A tervek szerint ugyanis a jövőben csak a képviselőház foglalkozhatna általános politikai kérdésekkel; a szenátus pedig átalakulna közgazdasági parlamentté, amely kizárólag gazdasági vonatkozású törvényeket hozna létre, teljesen leegyszerűsített formák között.

— Anglia most is csak képletesen fizeti háborús adósságát. A Daily Telegraph jelenti, hogy az angol kormány ez évben sem fizeti ki Amerikával szemben fennálló háborús adósságainak esedékes részleteit. A június elsején lejárt összegre is csak csekély részletet fizet, annak bizonyításául, hogy elvben elismeri ugyan háborús tartozását, de nem hajlandó azt kifizetni, mert ő sem kapja meg a többi országoktól követeléseit. Ez évi költségvetésébe semmit sem vesz fel hadiadósságainak törlesztésére, amelvekre ezideig összesen csak három és háromnegyed millió fontsterlinget törlesztett.

— A romániai árucikkek nagy térhódítása Palesztinában. Bucurestiből jelentik: A külkereskedelmi intézet kimutatása szerint 1933-ban jóval nagyobb exporteredményeket értünk el Palesztinában, mint az előző évben. Ugyanis tavaly 582 ezer palesztinai lira értéket képviselt a kivitelünk, de csak 40 ezer lira értékű árukat importáltunk Palesztinából, tehát a külkereskedelmi forgalom aránya 14:1. Így Palesztinából sok deviza került a Banca Nationalához. Ez a szoros gazdasági összeköttetés már tíz év óta áll fenn és évről-évre jobban fejlődik. Érdekes, hogy Palesztinában most is teljesen szabad a kereskedelem, a kontingentálás és a devizakorlátozás ismeretlen. Palesztina 1933. évi összbevétele meghaladta a tízmillió fontsterlinget, 1932-ben 8 millió, 1931-ben pedig 6 millió fontsterling volt, tehát a kereskedelem szabadságával növelte a bevételt.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, ÁPRILIS 13.

Bucuresti. 13: Tözsdei és vizállásjelentés. Utána déli hangverseny. 14: Hírek 14.20: Könnyű zene. 17: Zenei ünnepek közvetítése. 18: Rádiózenekar. 19: Hírek. 19.15: A hangverseny folytatása. 20: Rádióegyetem. 20.45: Felolvasás. 21: Filharmonikus zenekar hangversenye Strauss Richard 70.ik születésnapja alkalmából, vezényel George Georgescu. Közreműködnek: Offenmann Sabina (ének) és Höhn Alfréd (zongora). A hangverseny után hírek. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 14.30: Magyar trió. 16.30: A rádió diákfelőrája. „Élet a preriken”. 17: „A turavezés”. 18: „Megmagyarázom a tözsdejelentést”. 18.30: Goudimel énekkar egyházzenei hangversenyének műsora. 19.25: Sportközlemények. 19.40: „Hanglemes-variété”. Bánóczy Dezső dr. hanglemesrevüje. 20.25: Az Operaház előadásának közvetítése Verdi: „Don Carlos”. Opera 4 felvonásban, 8 képpben. Az első felvonás után külügyi negyedóra. A második felvonás után: Hírek, ügétversenyek, időjárásjelentés. Az előadás után Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál. — Bécs. 11.20: A bécsi főiskolai iskolai dalokat ad elő. 13.30: Szórakoztató lemezek 16.20: Megyery Ella: Magyar népművészet. 17.10: Lemezek 18.15: Klmscha Hedvig zongorázik. 20.05: A rádiózenekar és a Sing-Sanguiniker-énekkar hangversenye. 21.40: Bittner: A rózsás kertecske, zenei legenda. 23.10: Hírek. 23.25: Whiteman-lemezek. Belgrad. 12: Rádiózenekar 13.05: Rádiózenekar. 14.10: Lemezek. 17: Lemezek. 18: Rádiózenekar 18.30: Népdalok zenekarra. 19.30: Lemezek. 21: Zágráb. 23: Cigányzene vendéglőből. Utána: Tánclemezek. — Berlin. 13: Hamburg. 14.15: Kivánságlemezek. 15.15: Szoprán-, cselló- és zongoraszóló. 17: Kis rádiózenekar. 19.30: Kamarazene. 20.15: Népdalok 21.15: Hamburg. 22.10: Rádiózenekar Hoppe zongoraművésszel. 23: Szórakoztató és tánclemezek. — Langenberg. 17: Goethe népdalokat gyűjt, előadás tenor-, basszus-énekkel és kamarakkal. Új zene néphangszereken. 18.15: Estei zene. 19: Berlin. 20: Kis rádiózenekar. 21.15: Hamburg. 22.10: Mozart: Bastien és Bastienne, daljáték. 23.35: Közjáték — Milano. 12.15: Ambrosiano-ötös. 13.30: Lemezek 14—15.15: Vegyes zene. 17: Róma. 20.40: Lemezek. 21.05: Lemezek. 21.45: Lemezek. 22: Respighi: Csipkerózska, zenei mesejáték. Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 12.50: Ifjúsági hírek. 13.10: Hangverseny, lemezek. 14.40: Német és magyar hírek. 19.15: Magyar óra Hetiszemle. Neubauer: „A halott asszony”, elbeszélés. Bartók: Népdalok. — Varsó. 13.05: Lemezek. 16.20: Könnyű zene. 17.35: Néger egyházi és világi dalok. 17.55: Szalonzene leme-

Szeplős, pattanásos,

májfoltos, mitesszerűs arcát hozassa rendbe

PILISINE kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 15. (Verbos-ház.)

Féltrevezetik Önt akkor, ha „OLLA” helyett silány utánzatokat ajánlanak. Ne tegye kockára egészségét. Kérje Ön is kimondottan az évtizedek óta elismert és legjobb-nak bevált „OLLA”-t eredeti csomagolásában.

zeken. 18.10: Melha Kálmán magyar népdalokat énekel. 19.10: Könnyű lemezek. 21.15: A filharmonikusok hangversenye. 23.40: Táncczene az Oazából.

SZOMBAT, ÁPRILIS 14

Bucuresti. 13: Zene lemezek. 14.20: Lemezek. 18: Zenekar. 20.20: Lemezek. 21: Rádiózenekar. 22: Rádiózenekar. 23: Zene vendéglőből. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déli harangszó. 13.05: Seregély Irma hárfázik, Hidy-Gyulai Mária hegedül, zongorakísérettel. 14.30: Varga Imre magyar nótákat énekel, Járóka Sándor cigányzenekarának kíséretével. 17: Meseóra. 18: Történetek. 18.30: Az 1. honvédegyalozozred zenekara. 20.20: Mocsányi László és Lakos Tibor zenehumoristák előadása. 21: Tarka est. Utána kb. 22.45: Hírek. 23.10: Pertis Paul és cigányzenekara muzsikál. 24: Patoky Vilmos jazz-zenekarának műsora. — Bécs. 10: Hangverseny. 12.30: Lemezek. 13: Alpesi zene lemezek. 13.30: Szórakoztató lemezek. 14.30: Művészlemezek. 17.30: Rádiózenekar. 18.35: Vidám dolgok anyanyelvünkből. 23.20: Népopera zenekar. — Belgrad. 12: Lemezek. 13.05: Rádiózenekar Böhm xilofonszólival. 14: Hangverseny. 17: Lemezek. 18: Mascagni: Parasztszünet, operatársulat. 21.10: Tarka est. 23: Lemezek. Utána: Cigányzene vendéglőből. — Berlin. 14.15: Mozart: Varázsfuvola (lemezek). 15.15: Klasszikus operettek lemezei. 17: A Hitler Adolf standart zenekara: könnyű zene. 18.30: Händel: C-dur tordhegedű- és csembaloverseny; f-dur orgonaverseny. — 19.20: Schrammel-lemezek. 21.15: Vidám est zenével. — Heilsberg. 12.30—14: A dancigi rendőzenekar szórakoztató játéka. 14.05—15.30: Szórakoztató lemez. 17: Kis rádiózenekar. 19.25: Orgonaverseny. 20.30: Pfitzner: Zongoraötös. 21.10: Nagy tanka-est. 23.20: Bemondás szerint. Utána: Táncczene. — Leipzig. 13: München. 14.225: Kivánságlemezek. 17: Rádiózenekar, indulók és keringők. 19.15: Játék két citerán. 19.35: Szórakoztató zene. 21.15: Stuttgart. 23.20: Bemondás szerint. Utána: Königsberg. — Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 13.10: Hangverseny, lemezek. 13.35: Déli zene. 14.45: Német és magyar hírek. 19.15: Magyar óra. 20.05: Hangverseny. 23.15: Magyar hírek, sport. Utána: Rádiózenekar. — Róma. 13.30: Lemezek. 14—15.15: Könnyű zene. 18.10: Könnyű zene. 20.40: Lemezek. 21.45: Lemezek. 22: Opera egy színházról. Varsó. 13.05: Jazz. 16.20: Dan-énekkar (lemezek). 17.35: Wronski A. Ária- és dalestje. 17.50: Brahms: H-dur zongoratrió. 19.10: Vidám lemezek. 21.02: Szimfonikus zenekar. 24: Kávéházi táncczene.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

BRKÉLYES modern négyszobás lakások, üzlethelyiségek kiadók. Bul. Carol No. 70. 1446

KÜLÖNBEJÁRATU kettő butorozott szobát keresek azonnaira fürdőszobával, esetleg zongorával. „Állandó lakó” jellegre az Aradi Közlöny kiadója. 1468

KÜLÖNBEJÁRATU tiszta, kényelmes butorozott szoba, május 1-ére, kiadó. Str. Eminescu 29., földszint balra. 1471

NÉGYSZOBÁS modern lakás, május 1-től kiadó. Bulev. Carol 56. 1490

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KOMPLETT Pallas lexikon, kókuszfutószőnyeg, perzsaszőnyegek, szobaberendezések, faragott garnitúra, antik butorok, dísz tárgyak, villanylámpák, sakk, zongorák, hegedűk, fali vitrinek, tükrök, festmények, ezüst tárgyak, ékszerek, függönyök, storeok, antik zenélő órák, arany karórák stb. eladók, SALGONÉ bizományi üzlet Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

VESZEK

Szebeni Takarékpénztár (Hermannstädter Sparkassa)

betétkönyveket.

Válassz „Háztulajdonos” jellegre az Aradi Közlöny kiadója továbbit. 1468

Sürgösen hozza el bizalommal eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmű tárgyait SALGONÉ bizományi üzletbe Str. Horia 1, Neuman-palota, hol legrovidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgösen keresek szőnyegeket, 12-es és 6-os ezüstöt, modern háló és ebédlőket, festményeket, vitrineket stb. 1000

Tavaszi butor vásár!

Hálószobák 3500 lejtől, ebédlők 2500 lejtől, uriszoba komplett, fekete zongora 9500 lej, matracok, ottomán 650 lej, konyhabutor 750 lej, Singer varrógépek 1500 lejtől, ebédlő szőnyeg 4600 lej, csillárok, tükrök, garnitúrák, 6 személyes ezüst evőeszköz, íróasztalok 650 lejtől dísz tárgyak, festmények stb. Aranyat legmagasabb napon áron veszünk. Zalogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13., Dácia kávéház mellett.

Keresünk masszív, szép uriszobát, szőnyegeket, hálót, ebédlőt, ezüsttárgyakat, vitrintárgyakat, varrógépet, írógépet, kézimunka-függönyöket stb. Eladó: világos hálószobák, bécsi keresztúros zongora, szőnyegek, gyapjufonát perzsaszőnyeg csomózásához, nagyon szép gyári sodrásu, kapható, továbbá új konyhabutor, dísz tárgyak, bőrgarnitúra. „ARS” bizom. üzlet Arad, Str. Eminescu 80. (Orfúty-palota.)

INGATLAN.

Tőkebefektetésre alkalmas bérházak!

Belvárosban, az Iparos-Otthon közelében emeletes, adómentes üzletes sarok bérház, modern erkélyes lakásokkal, mélyen áron alul, 450.000 Lejért eladó.

Vasútállomás közelében, legforgalmasabb utcában, kitűnő karban lévő, nagyfrontu emeletes üzletes bérház, 10 lakással, 8 üzlettel, 7%-os nettó hozammal, áron alul, 850.000 Lejért eladó.

Megdizott Kiss Lajos „Uranul” ingatlanforgalmi irodája, városaházával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz. 1. em.

ÜZLETEK.

Figyelem!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy cipész-üzletemet Str. Horia 2. sz. alá városaházával szemben helyeztem. További szíves pártfogásukat kéri: 1450 GOICEA.

KÜLÖNFÉLÉK.

ELVESZTETTEM 10-én egy nyakláncot arany hegedűvel. Becsülete: megtaláló jutalomban részesül. Meszlényi Marietta Str. Constatorului 20. 1479